

CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN

1. *Đồng chí* Nguyễn Trọng Nghĩa, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương
2. *Đồng chí* Lại Xuân Môn, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương

BAN BIÊN SOẠN

1. PGS.TS. Lê Hải Bình, Ủy viên dự khuyết Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương - **Trưởng ban**
2. GS.TS. Đinh Xuân Dũng, nguyên Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương; nguyên Phó Chủ tịch chuyên trách Hội đồng lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương - **Phó Trưởng ban**
3. GS.TS. Nguyễn Như Ý, nguyên Phó Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam, Tổng Biên tập Tạp chí Dạy và Học ngày nay - **Ủy viên**
4. TS. Đoàn Văn Báu, Vụ trưởng Vụ Lý luận Chính trị, Ban Tuyên giáo Trung ương - **Ủy viên**
5. ThS. Trần Chí Đạt, Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông, Bộ Thông tin và Truyền thông - **Ủy viên**

LỜI GIỚI THIỆU

Cách đây hơn một thế kỷ, năm 1911, người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành đã ra đi tìm con đường mới cho sự nghiệp cứu nước, đấu tranh giành độc lập dân tộc. Mang trong mình khát vọng “*Tự do cho đồng bào tôi, độc lập cho Tổ quốc tôi*”, Người đã đi qua gần 30 quốc gia, 4 châu lục và 3 đại dương, vừa làm nhiều công việc khác nhau vừa miệt mài học tập, tiếp thu kho tàng tri thức đồ sộ của nhân loại, trực tiếp tham gia các phong trào yêu nước và cách mạng ở châu Âu và Người đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, tìm thấy ở học thuyết cách mạng và khoa học này con đường cứu nước đúng đắn - con đường cách mạng vô sản. Từ đó, Người kiên trì, sáng tạo, từng bước truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin vào Việt Nam, chuẩn bị mọi điều kiện cần thiết cho cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, giành độc lập cho Tổ quốc. Cùng với các công việc cực kỳ hệ trọng, trong suốt cuộc đời mình, Người tích lũy được một khối lượng tri thức - văn hóa đồ sộ, nghiên ngẫm sâu sắc từ chỉ đạo và tổng kết thực tiễn cách mạng Việt Nam, cách mạng thế giới, Người xây dựng cho mình một hệ thống các quan điểm vô cùng độc đáo và sâu sắc,

mang dấu ấn của riêng Người. Từ những năm 20 của thế kỷ XX đến nay, hệ thống các quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh là ngọn đuốc soi đường cho cách mạng Việt Nam, cho toàn bộ quá trình đấu tranh của nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Và đó chính là “*tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta*”⁽¹⁾.

Nhận thức sâu sắc về giá trị to lớn và bền vững của “*tài sản tinh thần*”, từ nhiều năm qua, Đảng ta đã chỉ đạo và tổ chức việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh, đồng thời liên tục, kiên trì việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Cho đến nay, kết quả của việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh đang tiếp tục được đào sâu hơn, toàn diện hơn, song có thể nêu lên những nội dung cơ bản bao gồm:

- Tư tưởng về giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người.
- Tư tưởng về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại.
- Tư tưởng về sức mạnh của nhân dân, của khối đại đoàn kết dân tộc.
- Tư tưởng về quyền làm chủ của nhân dân, xây dựng nhà nước thật sự của dân, do dân, vì dân.

⁽¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, 2011, tr.88.

- Tư tưởng về quốc phòng toàn dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân.
- Tư tưởng về phát triển kinh tế và văn hóa, không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.
- Tư tưởng về đạo đức cách mạng, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư.
- Tư tưởng về chăm lo bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau.
- Tư tưởng về xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, cán bộ, đảng viên vừa là người lãnh đạo, vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân...

Những nội dung cơ bản trên được hình thành, từng bước bổ sung, phát triển và hoàn thiện trong quá trình hoạt động cách mạng của Người, đặc biệt được thể hiện đúc kết trong các trước tác cực kỳ phong phú, đa dạng trong 15 tập *Hồ Chí Minh Toàn tập*. Suy nghĩ, tìm hiểu về các nội dung cơ bản trên, chúng ta thấy rõ một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, không chỉ có ý nghĩa quyết định cho mọi thắng lợi của cách mạng gần 100 năm qua mà còn là ánh sáng mãi mãi soi đường cho sự nghiệp xây dựng, phát triển và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam trong tương lai.

Sự sâu sắc, tinh độc đáo và dấu ấn riêng của tư tưởng Hồ Chí Minh là gì?

Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX (2001) đã khẳng định: “*Tư tưởng Hồ Chí Minh là kết quả vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại*”⁽¹⁾. Thực tế cho thấy, hoàn toàn không phải Hồ Chí Minh chỉ tiếp nhận ba nguồn gốc để chuyển thành tư tưởng của mình. Một năng lực sàng lọc, chọn lọc, phát triển tinh tế và sâu sắc, sự tổng hợp các tri thức, và cao hơn, đó là sự “*khúc xạ*”⁽²⁾ và “*vượt gộp*”⁽³⁾, là tài năng phi thường hiếm có của Hồ Chí Minh khi tiếp xúc, tiếp nhận, chọn lọc các tri thức khổng lồ từ ba nguồn trên.

Những nhận xét trên đây đã làm sáng tỏ kết quả, thành tựu, sản phẩm và con đường của quá trình “*Việt hóa*” nói chung và “*Hồ Chí Minh hóa*” nói riêng, các tư tưởng, lý luận, các tinh hoa văn hóa của thế giới, của châu Âu, của phương Đông và của di sản văn hóa truyền thống dân tộc qua trí tuệ uyên bác và trái tim Hồ Chí Minh.

⁽¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ IX*, Nxb. Chính trị quốc gia, 2001, tr. 20.

⁽²⁾ Vũ Đình Hòa: *Pháp quyền nhân nghĩa Hồ Chí Minh*, Nxb. Trẻ, Tp. Hồ Chí Minh, 2007, tr.184.

⁽³⁾ Phan Ngọc: *Một thức nhận về văn hoá Việt Nam*, Nxb. Thế giới, 2018, tr.167.

Sự đánh giá sâu sắc và lựa chọn công phu, tinh anh về những giá trị mà Người chọn lọc và tiếp nhận trong các học thuyết của Khổng Tử, Giêsu, C. Mác và Tôn Dật Tiên là một minh chứng vô cùng thuyết phục không chỉ về kinh nghiệm ứng xử văn hóa của bản thân Người, mà trở thành một quan niệm tiếp nhận, sàng lọc, phát triển của dân tộc ta đối với văn hóa thế giới:

“Học thuyết Khổng Tử có ưu điểm là sự tu dưỡng đạo đức cá nhân. Tôn giáo Giêsu có ưu điểm của nó là lòng nhân ái cao cả. Chủ nghĩa Mác có ưu điểm của nó là phương pháp làm việc biện chứng. Chủ nghĩa Tôn Dật Tiên có ưu điểm của nó là thích hợp với điều kiện nước ta... Khổng Tử, Giêsu, Mác, Tôn Dật Tiên chẳng có ưu điểm chung đó sao? Họ đều muốn mưu cầu hạnh phúc cho loài người, mưu cầu hạnh phúc cho xã hội. Nếu hôm nay họ còn sống trên đời này, tôi tin rằng họ nhất định sống chung với nhau rất hoàn mỹ như những người bạn thân thiết. Tôi cố gắng làm một người học trò nhỏ của các vị ấy”.

Tiếp nhận những tinh hoa Văn hóa Đông, Tây quá khứ và hiện tại là con đường để Hồ Chí Minh đi tới hình thành và xây dựng hệ thống tư tưởng của mình. Song, Người là người con của phương Đông, của dân tộc Việt Nam nên để thể hiện tư tưởng của mình, Người luôn chọn cách thể hiện *cô đúc nhất, trong sáng nhất, giản dị, dễ*

hiểu nhất để đi vào trí tuệ và lòng người bằng con đường ngắn nhất. Nhờ đó, những bài nói, bài viết của Người luôn được mọi người cảm thụ sâu sắc và có sức thuyết phục mạnh mẽ. Khi cảm nhận về đặc điểm, sự độc đáo của Hồ Chí Minh, Paulmus, nhà nghiên cứu người Pháp đã có một nhận xét sâu sắc: “Người ta thấy, một người Á Đông gia nhập hàng ngũ của Mác, có thể trở thành người cộng sản ngay trên đất nước mình, không hề lay chuyển, nhưng cộng sản theo cách của mình, bởi vì Người tìm cách diễn tả và làm sinh động học thuyết đó bằng những dạng truyền thống tương tự”⁽¹⁾. Đó là sự thấu hiểu sâu sắc tư duy, tâm tư tưởng, đặc điểm riêng độc đáo của một người cộng sản Việt Nam - Hồ Chí Minh.

Một đặc trưng trong minh triết Hồ Chí Minh, đó là sự thống nhất không thể tách rời của ba nhân tố “vận dụng”, “phát triển”, “sáng tạo” và cách thể hiện, cách diễn đạt độc đáo kết quả của sự thống nhất ba nhân tố: giản dị, cô đọng, khúc chiết, ngắn gọn như một châm ngôn, một danh ngôn. Nó được thể hiện trong những khái quát vĩ mô nhất và cả trong những lời căn dặn cụ thể nhưng sâu xa về ý nghĩa.

Những năm qua, theo sự chỉ đạo của Đảng, các cấp ủy đảng đã triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Hàng triệu người đã được tiếp cận với

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh, Việt Nam, Á châu, Nxb. Dusenil, Paris, 1971, tr. 159.

sự nghiệp, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Những kết quả bước đầu đã được khẳng định, song, từ đòi hỏi của thực tiễn, việc học tập đó không có kết thúc, bởi vì tư tưởng Hồ Chí Minh “mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta”.

Có nhiều con đường để tiếp cận, thẩm thấu, hiểu biết về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đọc trực tiếp trước tác của Người trong bộ sách *Hồ Chí Minh Toàn tập* là rất cần thiết và quan trọng, song không phải ai cũng có điều kiện thực hiện được. Tìm đọc từng trước tác (bài viết, bài nói...) của Người đáp ứng nhu cầu học tập theo chuyên đề hoặc theo nghề nghiệp. Đọc và suy nghĩ qua các công trình khoa học, các cuốn sách, tài liệu học tập, bài báo nghiên cứu, giới thiệu về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Nghe, suy ngẫm, thảo luận và cố gắng vận dụng vào thực tiễn qua bài giảng của các nhà khoa học, bài thuyết trình của các báo cáo viên về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, v.v...

Tất cả các cách đó đều cần thiết và đáng quý.

Khác với các cách làm trên, bộ sách này đã chọn lọc công phu từ hàng chục ngàn trang sách của *Hồ Chí Minh Toàn tập*, những câu, những đoạn, những lời hay, khúc chiết, hàm súc, dễ đi vào lòng người và sắp xếp thành một hệ thống theo dạng từ điển để người đọc vừa được trực tiếp đọc, suy ngẫm tác phẩm của Người không phải qua một sự phân tích hay bình luận gián tiếp nào vừa

hoàn toàn có điều kiện học tập, suy ngẫm về các “danh ngôn” theo từng chủ đề cụ thể. Mỗi câu được trích dẫn trong công trình này đều có chú thích đầy đủ nguồn dẫn để khi người đọc cần hiểu toàn diện hơn có thể dễ dàng tìm về xuất xứ. Qua cách làm trên, có thể nghĩ rằng, những nội dung căn cốt nhất, cốt lõi, cái hồn của mình triết Hồ Chí Minh được thể hiện sinh động, đồng thời, qua đó, chúng ta còn thấy hiện lên sáng tỏ những phẩm chất vô cùng cao quý mà bình dị của nhân cách một con người vĩ đại - nhân cách Hồ Chí Minh.

Theo hướng tuyển chọn trên, để bộ sách và từng tập trong bộ sách có thể đến với đông đảo bạn đọc, những người tuyển chọn đã sắp xếp thành 12 tập theo các chủ đề. Các chủ đề này chứa đựng nội dung cơ bản trong tư tưởng Hồ Chí Minh song được lựa chọn theo hướng như những danh ngôn, châm ngôn vừa dễ hiểu, vừa sâu sắc và sắp xếp theo dạng từ điển (*logic theo chủ đề, thứ tự chữ đầu theo A, B, C...*).

Tên chung của bộ sách là “**Vang vọng lời nước non**”. Tên của mỗi tập sách đều lấy một câu văn của Bác Hồ thể hiện cô đúc nội dung chính của từng tập sách. Bạn đọc sẽ tìm thấy những tư tưởng cực kỳ sâu sắc, cô đọng, phong phú và dễ tiếp nhận, học tập từ các câu được trích dẫn trong mỗi tập sách. Các tập cụ thể của bộ sách:

Tập 1. Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi. Tâm sự, tự sự của Chủ tịch Hồ Chí Minh về cuộc đời hoạt động cách

mạng phong phú, sôi nổi và sự cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, dân tộc, nhân dân Việt Nam, như là những lời tự bạch của Người đối với dân tộc và nhân loại.

Tập 2. Dân tộc Việt Nam là một, nước Việt Nam là một. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về truyền thống quý báu của dân tộc được đúc kết qua hàng ngàn năm lịch sử, về lòng yêu nước, ý chí kiên cường, bất khuất, khát vọng độc lập, tự do, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc và xây dựng một nước Việt Nam giàu mạnh.

Tập 3. Đảng cần phải mạnh hơn bao giờ hết. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về Đảng Cộng sản Việt Nam, về sự cần thiết phải có Đảng, vị trí, vai trò và bản chất của Đảng, mục tiêu, lý tưởng của Đảng, phương thức lãnh đạo, nội dung xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh. Những tư tưởng của Người về Đảng Cộng sản Việt Nam là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam, góp phần quan trọng xây dựng Đảng ta xứng đáng là người lãnh đạo, người đầy tớ thật trung thành của nhân dân.

Tập 4. Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về vị trí, vai trò, sức mạnh to lớn của nhân dân trong sự nghiệp dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Tư tưởng lấy dân làm gốc, quý trọng sức dân và phát huy vai trò của nhân dân trong sự nghiệp cách mạng trở thành chân lý của dân tộc Việt Nam: Những câu nói của Người về xây dựng nhà nước của dân,

do dân, vì dân, về dân chủ là những chỉ dẫn quý báu, có giá trị lớn, phục vụ nghiên cứu, giảng dạy, học tập không chỉ riêng môn học tư tưởng Hồ Chí Minh mà còn cho nhiều môn khoa học xã hội khác.

Tập 5. Phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị; về vị trí, vai trò của người cán bộ, đảng viên trong sự nghiệp cách mạng; về tiêu chuẩn người cán bộ, đảng viên; quan niệm của Hồ Chí Minh về công tác cán bộ gồm: Tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện cán bộ, bố trí sử dụng cán bộ; yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên trong sạch, vững mạnh, “vừa hồng, vừa chuyên”.

Tập 6. Thang thuốc hay nhất là thiết thực phê bình và tự phê bình. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về vị trí, vai trò, tính chất, nội dung, ý nghĩa tự phê bình và phê bình; về sự trung thực, thẳng thắn, thành khẩn, nghiêm túc và khéo léo trong tự phê bình và phê bình để mỗi cán bộ, đảng viên làm tròn nghĩa vụ trước Đảng và nhân dân.

Tập 7. Còn sống thì còn phải học. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về giáo dục, khẳng định mạnh mẽ nghị lực, sự vươn lên của mỗi người bằng cách học và tự học, “*Học không bao giờ ngừng*”, qua đó, giúp người đọc thấy được vị trí, vai trò của việc học tập và học tập suốt đời. Vì vậy, để trở thành phong trào toàn dân học tập thì phải có sự

tham gia của các cấp, các ngành, nhất là đội ngũ “*anh chị em giáo viên*” và chính Bác Hồ là tấm gương sáng về học tập suốt đời: “*Tôi năm nay 71 tuổi, ngày nào cũng phải học*”.

Tập 8. Văn hóa soi đường cho quốc dân đi. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về văn hóa, các loại hình loại thể văn học, nghệ thuật, lối sống, nếp sống, truyền thống văn hóa dân tộc; di tích lịch sử... Nội dung khẳng định vị trí, vai trò của văn hóa đối với sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước. Đảng, Nhà nước cần phải coi trọng và xác định văn hóa là nền tảng tinh thần, là mục tiêu và động lực, soi đường cho quốc dân đi.

Tập 9. Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về đại đoàn kết, khẳng định đại đoàn kết là một nguyên nhân có ý nghĩa quyết định đối với sự nghiệp bảo vệ và xây dựng đất nước của dân tộc ta trong lịch sử hàng ngàn năm qua. Tập “*Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng*” đã chỉ ra cho người đọc, nhất là cán bộ, đảng viên phải luôn nhận thức sâu sắc về vị trí, vai trò của đại đoàn kết; dù bất cứ hoàn cảnh nào cũng phải giữ gìn khối đoàn kết và chỉ có đoàn kết toàn Đảng, đoàn kết toàn dân và tinh thần đoàn kết quốc tế trong sáng, thủy chung tạo nên sức mạnh tinh thần để Đảng ta lãnh đạo nhân dân ta giành thắng lợi trong sự nghiệp cách mạng.

Tập 10. Trung với Đảng, hiếu với dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về xây dựng lực lượng vũ trang

nhân dân. Tập sách cung cấp cho người đọc những chỉ dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với Bộ đội và Công an để thực sự là lực lượng vũ trang cách mạng tuyệt đối trung thành với Đảng, gắn bó mật thiết và tận hiếu với dân. Tập *“Trung với Đảng, hiếu với dân”* còn giúp cho bạn đọc thấu hiểu nội dung, biện pháp công tác của Bộ đội, Công an. Hiếu với nhân dân là bản chất của Bộ đội và Công an cách mạng.

Tập 11. Ngoại giao hòa bình và hữu nghị giữa các dân tộc. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về đường lối đối ngoại nhất quán của Đảng ta đó là Việt Nam mong muốn và sẵn sàng thiết lập quan hệ bình đẳng với tất cả các nước dân chủ trên thế giới. Qua tập sách, giúp người đọc nhận thức được mong muốn lớn nhất của Bác Hồ là xây dựng Việt Nam trở thành một đất nước độc lập, thống nhất, hòa bình và phát triển, đóng góp quan trọng vào một thế giới không còn chiến tranh, không còn đói nghèo, một thế giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển.

Tập 12. Tôi để lại muôn vàn tình thân yêu là những lời căn dặn tâm huyết, giàu tình yêu sâu sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với các giai cấp, tầng lớp nhân dân, các cháu thiếu niên, nhi đồng, thanh niên, phụ nữ, phụ lão, lực lượng vũ trang và bạn bè quốc tế. Muôn vàn tình thân yêu đó thể hiện phẩm chất nhân văn cao đẹp của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với nhân dân ta.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống những quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, vì vậy, việc tuyển chọn trên không có khả năng bao quát hết tư tưởng của Người. Ban Tuyên giáo Trung ương cảm ơn các nhà khoa học: GS. TS. NGUYỄN. Phùng Hữu Phú; Trung tướng, PGS. TS. Trần Vi Dân; GS. TS. Mạch Quang Thắng; PGS. TS. Lý Việt Quang; PGS. TS. Doãn Thị Chín đã đồng tình và góp nhiều ý kiến quý báu cho bộ sách. Bộ phận biên soạn đã nghiêm túc sửa chữa, bổ sung theo các góp ý hợp lý, hợp tình, khoa học của Hội đồng. Với mục tiêu có được một sản phẩm mang tính phổ cập đến đông đảo mọi tầng lớp nhân dân, bộ sách chắc chắn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong bạn đọc thông cảm và góp ý.

Hy vọng rằng, bộ sách này sẽ trực tiếp góp phần làm cho mình triết Hồ Chí Minh đi vào đời sống của dân tộc, của người dân Việt Nam như một động lực củng cố niềm tin khoa học và tình yêu đối với Bác Hồ vĩ đại. Trở về với cội nguồn Hồ Chí Minh, dân tộc ta sẽ vững tâm, đi đúng, đi xa hơn nữa hôm nay và mai sau tới mục đích cao đẹp mà cả đời mình Chủ tịch Hồ Chí Minh theo đuổi *“phấn đấu cho quyền lợi của Tổ quốc và hạnh phúc của quốc dân”*.

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG

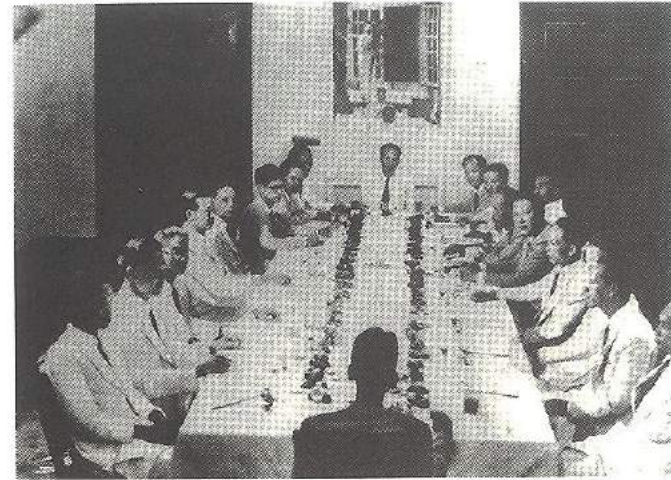

Đồng chí Nguyễn Ái Quốc (người ngồi đầu tiên từ trái sang) với một số đại biểu dự Đại hội lần thứ V Quốc tế Cộng sản tại Liên Xô, tháng 7/1924

Chủ tịch Hồ Chí Minh và đồng chí Võ Nguyên Giáp chụp ảnh cùng biệt đội Con Nai⁽¹⁾ thuộc lực lượng Đồng minh tại Tuyên Quang, tháng 8/1945

⁽¹⁾ Biệt đội Con Nai (The Deer Team) là tên một toán đặc nhiệm của Cơ quan Tình báo chiến lược Mỹ OSS (The Office of Strategic Services), tiền thân của CIA sau này.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng Chính phủ lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tiếp Hoàng thân Xuphanuvông (Lào) tại Bắc Bộ Phủ, tháng 9/1945

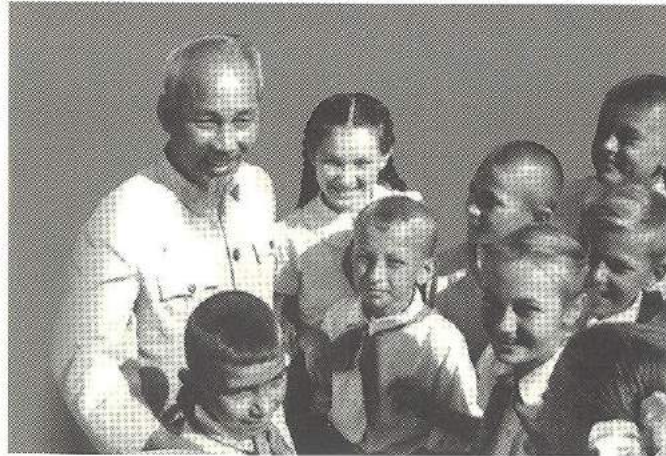

Bộ trưởng Bộ Hải ngoại Pháp Marius Moutet (đeo kính) đón Chủ tịch Hồ Chí Minh tại sân bay Le Bourget, ngày 22/6/1946

Thủ tướng Pháp Georges Bidault tiễn Chủ tịch Hồ Chí Minh ra cửa dinh Thủ tướng sau bữa tiệc chiêu đãi Người trong chuyến thăm Cộng hòa Pháp, ngày 02/7/1946

Chủ tịch Hồ Chí Minh với các cháu thiếu nhi Liên Xô, năm 1957

Tổng thống Rajendra Prasad và Thủ tướng J.Nehru đón Chủ tịch Hồ Chí Minh tại sân bay Palam, New Delhi trong chuyến thăm Ấn Độ, năm 1958

Chủ tịch Hồ Chí Minh và Thủ tướng Triều Tiên Kim Nhật Thành (bên trái) tại Hà Nội tháng 12/1958

Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm Indonesia, tháng 02/1959

Chủ tịch Hồ Chí Minh, Chủ tịch Đảng Cộng sản Trung Quốc Mao Trạch Đông, Chủ tịch nước Lưu Thiểu Kỳ, Tổng Tư lệnh Chu Đức chụp ảnh nhân dịp Người sang dự lễ kỷ niệm 10 năm Quốc khánh Trung Quốc vào cuối tháng 9/1959

Chủ tịch Hồ Chí Minh và Phó Chủ tịch Tôn Đức Thắng tiếp Tổng thống nước Cộng hòa Ghinê (châu Phi), ngài Xêcu Turê sang thăm Việt Nam, năm 1960

Chủ tịch Hồ Chí Minh và Bí thư thứ nhất Lê Duẩn dự Đại hội lần thứ XXII của Đảng Cộng sản Liên Xô, năm 1961

*Chủ tịch Hồ Chí Minh và thiếu nhi Hà Nội
đón khách quốc tế đến thăm Việt Nam, 1965*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh chào mừng Tổng thống
nước Cộng hòa Cu Ba Osvaldo Dorticós Torrado
tại Thủ đô Hà Nội, ngày 23/10/1966*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh tiếp Anh hùng phi công vũ trụ G.S Titov,
Trưởng đoàn đại biểu Hội Hữu nghị Xô - Việt sang thăm
Việt Nam, ngày 11/11/1966*

An Nam dân tộc cách mệnh thành công thì tư bản Pháp yếu, tư bản Pháp yếu thì công nông Pháp làm giai cấp cách mệnh cũng dễ. Và nếu công nông Pháp cách mệnh thành công, thì dân tộc An Nam sẽ được tự do.

(Đường cách mệnh, năm 1927,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.287)

Ba vị Thủ tướng Chu Ân Lai, Nêru và Unu đã thay mặt 3 nước Trung, Ấn, Diến ký một bản tuyên bố chung về chính sách ngoại giao, gồm 5 nguyên tắc lớn, là:

- Tôn trọng chủ quyền và lãnh thổ toàn vẹn của nhau,
- Không xâm phạm nhau,
- Không can thiệp vào nội chính của nhau,
- Đối đãi nhau bình đẳng và đôi bên đều có lợi,
- Chung sống hòa bình...

5 nguyên tắc lớn là nền tảng bang giao thân thiện và hòa bình,... Nhân dân và Chính phủ ta sẵn sàng thi hành 5 nguyên tắc ấy với các nước, trước hết là với 2 nước anh em Cao Miên và Lào.

(5 nguyên tắc lớn, báo Nhân Dân, ngày 30-3-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.385)

Ba nước sẽ bang giao với nhau trên nguyên tắc bình đẳng hoàn toàn và tôn trọng độc lập quốc gia của nhau.

(Trả lời phỏng vấn của nhà báo Pháp Léo Figuières:
Theo ý Chủ tịch thì việc bang giao giữa Việt Nam và hai nước
Miên, Lào sau này sẽ như thế nào?, báo Cứu quốc,
ngày 8-9-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.436)

Bao giờ Pháp thật thà thừa nhận Việt Nam độc lập và thống nhất thì chiến tranh sẽ lập tức kết liễu. Chúng tôi sẽ nhờ tư bản và kỹ thuật các nước hữu bang và cả nước Pháp và nhờ sự hăng hái của Việt Nam mà mau chóng kiến thiết lại mặc dầu hiện nay chiến tranh đã đưa đến một sự phá hoại không thể tưởng tượng.

(Trả lời một nhà báo nước ngoài, ngày 16-7-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.201)

Bao giờ Việt Nam cũng cần thân thiện với nước Thái, và nước Thái thân thiện với Việt Nam, vì chúng ta là bà con láng giềng.

(Trả lời phỏng vấn của phóng viên
báo Praxa Thipatay (Thái Lan), ngày 2-9-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.195)

Bất kỳ người nào, bất kỳ nhóm nào, nếu họ tán thành hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, thì chúng ta cũng sẵn sàng thật thà đoàn kết với họ.

Chúng ta đoàn kết chặt chẽ với nhân dân các nước bạn.

Chúng ta sẽ dựa theo 5 nguyên tắc lớn của bản tuyên bố Trung - Ấn và Trung - Diến để gây quan hệ hữu hảo với hai Chính phủ nhà vua Miên và Lào.

Chúng ta phát triển quan hệ hữu hảo với các nước Đông Nam Á.

Đối với nước Pháp, chúng ta sẽ cố gắng lập lại mối quan hệ kinh tế và văn hóa trên nguyên tắc bình đẳng và hai bên đều có lợi. Chúng ta đoàn kết với nhân dân Pháp và nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới.

(Diễn văn chúc mừng năm mới trong dịp lễ mừng Trung ương Đảng và Chính phủ về Thủ đô, ngày 1-1-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.227)

Bất kỳ sự liên hợp hay đồng minh nào nhằm mục đích làm cho các nước giúp đỡ lẫn nhau và cộng tác thân thiện với nhau để bảo vệ độc lập, hòa bình và dân chủ đều là tốt cả.

(Trả lời phỏng vấn của nhà báo A. Steele, phóng viên báo New York Herald Tribune, báo Cứu quốc, ngày 13-10-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.229)

Bây giờ, hai dân tộc ta tuy còn phải khó nhọc, nhưng tương lai của chúng ta rất là vẻ vang. Đến ngày Việt - Lào được quyền hoàn toàn độc lập, anh em ta sẽ cùng hưởng phúc thái bình.

(Thư chúc Tết Việt kiều ở Lào, Xiêm, báo Cứu quốc, ngày 2-1-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.162)

Bây giờ ngoại giao của ta vừa là một mà vừa là hai, vừa là hai mà lại vừa là một. Ta vừa có ngoại giao của Việt Nam Dân chủ Cộng hòa và vừa có ngoại giao của Mặt trận. Hai khối đó phải kết hợp chặt chẽ với nhau. Có khi Mặt trận nói chứ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa nói thì không hợp. Có khi cả hai đều nói. Phải đoàn kết chặt chẽ với nhau, hai bên cùng bàn bạc với nhau.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ ngoại giao lần thứ năm, ngày 16-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.63)

Bây giờ ngoại giao của ta ngày càng khó, ta phải làm sao công tác cho tốt. Ta có chính sách đúng đắn, phải làm sao vui lòng được mọi người, làm vui lòng được từ người bình nhất, bình nhì. Tuy không được lòng họ 100% nhưng không được làm mất lòng ai 100%, vì cách mạng của ta phải dựa vào họ giúp đỡ. Ta phải luôn giúp đỡ họ và mong cho tất cả đều đoàn kết.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ ngoại giao lần thứ năm, ngày 16-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.63)

Cả đời mình, tôi đã đấu tranh chống lại thực dân Pháp, nhưng mà tôi luôn yêu quý và khâm phục nhân dân Pháp. Đây là một dân tộc vĩ đại, thông minh và rộng lượng. Họ là những người đầu tiên đưa ra những nguyên tắc cao cả về tự do, bình đẳng và bác ái. Nhân dân Việt Nam đã và đang tiếp tục đấu tranh để thực hiện những nguyên tắc đó.

(Thư gửi nhân dân Pháp, viết vào tháng 9-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.361)

Các bạn sống chung chạ với nhân dân Việt Nam, ra vào gặp nhau, no đói có nhau. Vậy nên nhân dân Việt Nam là bằng hữu của các bạn. Đất nước Việt Nam là Tổ quốc thứ hai của các bạn. Các bạn cùng nhân dân Việt Nam phải tương kính tương thân, thành thật hợp tác, êm ấm thuận hòa, thực hiện chữ “Tứ hải giai huynh đệ”. Nước Việt Nam được thịnh vượng thì các bạn cũng được hạnh phúc.

(Nói chuyện cùng đồng bào trước khi sang Pháp, ngày 30-5-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.273)

Các cô, các chú cũng nghe nói Mỹ lấy chiến trường miền Nam làm thí điểm về chiến thuật, trang bị, vũ khí. Nếu ở miền Nam nó thắng thì nó dùng cách ấy để ăn cướp các dân tộc khác. Nếu chúng ta thắng ở miền Nam tức là chúng ta đã đề được lực lượng xâm lược của Mỹ, đó là ta góp phần vào cách mạng thế giới. Vì vậy, ta quyết chiến, quyết thắng ở miền Nam chẳng những là vì nhiệm vụ của ta, mà còn là nghĩa vụ của ta đối với cách mạng thế giới.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ cấp cao nghiên cứu Nghị quyết Hội nghị lần thứ 12 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa III, ngày 16-1-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.15)

Các nước bạn giúp ta cũng như thêm vốn cho ta. Ta phải khéo dùng cái vốn ấy để bồi bổ lực lượng của ta, phát triển khả năng của ta. Song nhân dân và cán bộ ta tuyệt đối chớ vì bạn ta giúp nhiều mà đâm ra ý lại.

Trái lại, chúng ta phải học tinh thần tự lập tự cường, tinh thần hăng hái thi đua sản xuất và tiết kiệm của nhân dân các nước bạn.

(Báo cáo về việc đoàn đại biểu của Chính phủ ta đi thăm Liên Xô và Trung Quốc, ngày 23-7-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.56-57)

Cách mệnh An Nam cũng là một bộ phận trong cách mệnh thế giới. Ai làm cách mệnh trong thế giới đều là đồng chí của dân An Nam cả. Đã là đồng chí, thì sung sướng cực khổ phải có nhau. Huống gì, dân An Nam là đương lúc tranh đấu với đế quốc chủ nghĩa Pháp, chắc là về sau sẽ có nhiều người cách mệnh phải hy sinh, phải khốn khổ, phải cần anh em trong thế giới giúp giùm.

(Đường cách mệnh, năm 1927, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.329)

Chỉ có chủ nghĩa cộng sản mới cứu nhân loại, đem lại cho mọi người không phân biệt chủng tộc và nguồn gốc sự tự do, bình đẳng, bác ái, đoàn kết, ấm no trên quả đất, việc làm cho mọi người và vì mọi người, niềm vui, hòa bình, hạnh phúc, nói tóm lại là nền cộng hòa thế giới chân chính, xóa bỏ những biên giới tư bản chủ nghĩa cho đến nay chỉ là những vách tường dài ngăn cản những người lao động trên thế giới hiểu nhau và yêu thương nhau.

(Truyện đon cổ động mua báo Le Paria, viết vào đầu năm 1923, báo Nhân Dân, ngày 30-5-1975, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.496)

Chỉ có giải phóng giai cấp vô sản thì mới giải phóng được dân tộc; cả hai cuộc giải phóng này chỉ có thể là sự nghiệp của chủ nghĩa cộng sản và của cách mạng thế giới.

(*Đông Dương*, viết khoảng năm 1923-1924,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr. 441)

Chỉ có lòng tin cậy lẫn nhau và sự cộng tác bình đẳng, thật thà, thì mới đi đến kết quả thân thiện giữa hai nước.

(*Nhật ký hành trình của Hồ Chủ tịch - Bốn tháng sang Pháp*, năm 1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.417)

Chỉ có sự đoàn kết chặt chẽ của các lực lượng hòa bình trên toàn thế giới với những hành động cương quyết đòi giải trừ quân bị và bảo vệ hòa bình mới có thể dập tan âm mưu thâm độc và đầy tội ác của những kẻ gây chiến.

(*Điện gửi Đại hội thế giới đòi giải trừ quân bị và bảo vệ hòa bình*, báo *Nhân Dân*, ngày 17-7-1962,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.409)

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa luôn luôn theo đuổi chính sách hòa bình và hữu nghị, mong muốn có sự hợp tác về mọi mặt với các nước khác, nhất là các nước Á - Phi, trên tinh thần bình đẳng, hai bên đều có lợi.

(*Trả lời nhà báo Nhật Bản Sira Isi Bôn*, ngày 5-10-1959,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.292-293)

Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa theo một chính sách ngoại giao hòa bình và hữu nghị giữa các dân tộc.

(*Bài nói tại cuộc họp báo ở Rănggun (Miến Điện)*, ngày 16-2-1958, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.11, tr.285)

Chính phủ Trung Hoa nào được nhân dân Trung Hoa ủng hộ thì Chính phủ Việt Nam sẽ thừa nhận chính phủ ấy.

(*Trả lời Hãng thông tấn Anh Reuter*, ngày 2-2-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.32)

Chính phủ và nhân dân Việt Nam kiên quyết cộng tác thật thà với người Pháp. Song khi phải giữ chủ quyền của Tổ quốc, cần hy sinh thì cũng phải kiên quyết hy sinh.

(*Gửi đồng bào Việt Nam, người Pháp và người thế giới*, báo *Cứu quốc*, ngày 23-11-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.511)

Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa tuyên bố với Chính phủ các nước trên thế giới rằng: Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là Chính phủ hợp pháp duy nhất của toàn thể nhân dân Việt Nam. Căn cứ trên quyền lợi chung, Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa sẵn sàng đặt quan hệ ngoại giao với Chính phủ nước nào trọng quyền bình đẳng, chủ quyền lãnh thổ và chủ quyền quốc gia của nước Việt Nam, để cùng nhau bảo vệ hòa bình và xây đắp dân chủ thế giới.

(*Lời tuyên bố của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa cùng Chính phủ các nước trên thế giới*, ngày 14-1-1950,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.310-311)

Chính sách của Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là ra sức góp phần vào sự nghiệp hòa bình thế giới.

(*Đáp từ trong buổi tiệc do Tổng thống Praxát chiêu đãi, ngày 6-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.263-264*)

Chính sách của chúng ta vốn là chính sách thực hiện hòa bình và ủng hộ hòa bình. Song hòa bình ắt phải ra sức tranh lấy, phải dùng lực lượng tranh lấy, phải do kháng chiến thắng lợi mà tranh lấy. Quyết không nên ảo tưởng, không ngồi chờ nó đến.

(*Tình hình và nhiệm vụ, Báo cáo tại Hội nghị lần thứ ba của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa II), khoảng tháng 4-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.388*)

Chính sách của Mỹ là mở rộng và quốc tế hoá chiến tranh Đông Dương. Chính sách của ta là tranh thủ hòa bình để chống lại chính sách chiến tranh của Mỹ.

(*Báo cáo tại Hội nghị lần thứ sáu của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa II), ngày 15-7-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.551*)

Chính sách đối ngoại của chúng tôi là lập quan hệ tốt với tất cả các nước muốn lập quan hệ ngoại giao với chúng tôi trên cơ sở có đi có lại, bình đẳng và tôn trọng năm nguyên tắc chung sống hòa bình.

(*Trả lời phỏng vấn của phóng viên Hãng Thông tin Pháp A.F.P., báo Nhân Dân, ngày 25-7-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.382*)

Chính sách đối nội của Việt Nam là dân tộc độc lập, dân quyền tự do, dân sinh hạnh phúc.

Chính sách đối ngoại là thân thiện với tất cả các láng giềng Trung Hoa, Ấn Độ, Xiêm La, Cao Mên, Ai Lao, v.v., mà không thù gì với nước nào.

(*Trả lời một nhà báo nước ngoài, ngày 16-7-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.199*)

Chính sách ngoại giao của ta là: Đoàn kết chặt chẽ với nhân dân các nước bạn, nhân dân hai nước Cao Miên, Lào, nhân dân châu Á, nhân dân Pháp và nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới; và thực hiện 5 nguyên tắc lớn chung sống hòa bình.

(*Lời phát biểu tại phiên họp bế mạc Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa khóa I, Kỳ họp thứ tư, ngày 26-3-1955, báo Nhân Dân, ngày 28-3-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.383*)

Chính sách ngoại giao của Chính phủ thì chỉ có một điều tức là thân thiện với tất cả các nước dân chủ trên thế giới để giữ gìn hòa bình.

(*Thư chúc Tết đồng bào và chiến sĩ Nam Bộ, ngày 24-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.39*)

Chính vì đã biết kết hợp phong trào cách mạng nước ta với phong trào cách mạng của giai cấp công nhân quốc tế và của các dân tộc bị áp bức, mà Đảng ta đã vượt qua được mọi khó khăn, đưa giai cấp công nhân và nhân dân ta đến những thắng lợi vẻ vang ngày này...

(*Ba mươi năm hoạt động của Đảng, báo Nhân Dân, ngày 6-1-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.417*)

Cho đến nay, chúng ta giúp kháng chiến Miên - Lào chưa đúng mức. Từ nay chúng ta phải cố gắng giúp hơn nữa. Ta phải nhận rõ rằng: hai dân tộc anh em Miên, Lào được giải phóng, thì nước ta mới được giải phóng thật sự và hoàn toàn.

(Diễn văn khai mạc Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa II, ngày 25-1-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.8, tr.34)

Chúng ta biết rằng, các dân tộc bị áp bức trên thế giới hiện nay có Ai Cập, Maroc, Xyri, An Nam, Trung Quốc và rất nhiều nước khác. Cho nên, chúng ta cần phải liên hiệp lại, cùng nhau chống chủ nghĩa đế quốc.

(Bài phát biểu tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ II Quốc dân đảng Trung Quốc, ngày 14-1-1926, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.2, tr.232)

Chúng ta hiểu biết và kính trọng dân tộc Pháp. Nếu Chính phủ và nhân dân Pháp không để bọn thực dân phản động phá hoại hoà bình, phá hoại lợi ích và danh dự Pháp, phá hoại tình thân thiện giữa hai dân tộc Việt - Pháp, nếu Chính phủ Pháp dàn xếp theo cách hòa bình, tôn trọng chủ quyền của ta, thì ta vẫn sẵn sàng đàm phán.

(Trả lời các nhà báo, ngày 2-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.10)

Chúng ta không bao giờ quên sự hợp tác thân ái của các bạn người Mỹ hồi chúng ta du kích chống Nhật, và

chúng ta mong rằng sự hợp tác đó được tiếp tục trong cuộc tranh đấu của chúng ta chống thực dân phản động Pháp, giành thống nhất và độc lập.

Chúng ta mong rằng, Hoa Kỳ... sẽ giúp chúng ta trong công cuộc tranh đấu giải phóng hiện nay và trong công cuộc kiến thiết xây dựng sau này.

(Gửi Việt Mỹ ái hữu hội, ngày 2-9-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.243)

Chúng ta kiên quyết tôn trọng và thực hiện hiệp định đình chiến đã ký kết với Pháp. Chúng ta sẽ bảo hộ lợi ích kinh tế và văn hoá của người Pháp ở Việt Nam. Chúng ta sẵn sàng tiếp tục đàm phán với Chính phủ Pháp để đặt lại mối quan hệ tốt giữa nước ta và nước Pháp, trên nguyên tắc bình đẳng và hai bên đều có lợi.

(Lời kêu gọi nhân dịp Kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám và ngày Quốc khánh 2-9, ngày 01-9-1934, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.37)

Chúng ta phải bồi dưỡng lòng nồng nàn yêu nước và tinh thần quốc tế chân chính.

(Báo cáo về việc Đoàn đại biểu của Chính phủ ta đi thăm Liên Xô và Trung Quốc, ngày 23-7-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr. 57)

Chúng ta phải học những kinh nghiệm quý báu của các nước anh em, để tiến kịp các nước anh em. (Cố nhiên, phải áp dụng những kinh nghiệm ấy một cách sáng tạo,

hợp với hoàn cảnh thực tế của nước ta, chú không nên học một cách máy móc).

*(Mấy kinh nghiệm Trung Quốc mà chúng ta nên học,
Một số bài đăng báo Nhân Dân, từ ngày 1-7 đến 23-8-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.485)*

Chúng tôi bao giờ cũng muốn kiến thiết lại nước chúng tôi với sự giúp đỡ của tư bản và các nhà chuyên môn Pháp để mưu lợi ích chung cho cả hai dân tộc.

*(Lời kêu gọi Chính phủ và nhân dân Pháp, ngày 10-1-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.24)*

Chúng tôi hoan nghênh ngoại quốc đầu tư, miễn là hai bên cùng hưởng lợi ngang nhau và người ta không lợi dụng sự đầu tư ấy để áp bức chúng tôi.

*(Trả lời phỏng vấn của Hãng thông tấn Ăngtara (Indônêxia),
báo Cửu quốc, ngày 19-7-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.141)*

Chúng tôi cho rằng phong trào đấu tranh ở Mỹ chống cuộc “chiến tranh bẩn thỉu” là một sự ủng hộ tích cực đối với sự nghiệp của chúng tôi.

*(Trả lời phỏng vấn của ông E.A Đơ La Vinhơri
chủ nhiệm tạp chí Sự kiện (Pháp), báo Nhân Dân,
ngày 31-10-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.185)*

... chúng tôi không bao giờ làm lẫn nhân dân Pháp với bọn thực dân.

*(Trả lời phóng viên thường trú của báo Nhân đạo tại Hà Nội,
ngày 2-9-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.191)*

Chúng tôi không có xích mích gì với nhân dân Mỹ. Chúng tôi muốn sống hòa bình và hữu nghị với nhân dân Mỹ. Nhân dân chúng tôi được giáo dục theo tinh thần quốc tế chân chính. Trước đây, chúng tôi đã chú ý phân biệt thực dân Pháp với nhân dân Pháp yêu chuộng hòa bình, thì ngày nay chúng tôi cũng chú ý phân biệt nhân dân Mỹ vĩ đại có truyền thống tự do, với bọn can thiệp Mỹ và bọn quân phiệt ở Hoa Thịnh Đốn đang nâng đỡ chúng.

(Trả lời ông W.Bớc sét, phóng viên của tuần báo Mỹ Người bảo vệ dân tộc và tuần báo Ăngiêri Cách mạng châu Phi, báo Nhân Dân, ngày 8-8-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.148)

Chúng tôi không ghét không thù gì dân tộc Pháp. Trái lại chúng tôi kính phục cái dân tộc lớn lao ấy đã là kẻ đầu tiên truyền bá lý tưởng rộng rãi về tự do, bình đẳng và bác ái, và đã cống hiến rất nhiều cho văn hóa, cho khoa học và cho văn minh.

(Thư gửi những người Pháp ở Đông Dương, báo Cửu quốc, ngày 20 và 23-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.75)

Chúng tôi không sợ chết chính là vì chúng tôi muốn sống. Chúng tôi cũng như các bạn, muốn sống tự do, không có ai đè đầu bóp cổ. Bởi vậy chúng tôi đã phân biệt người Pháp tốt với người Pháp xấu.

(Thư gửi những người Pháp ở Đông Dương, báo Cửu quốc, ngày 20 và 23-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.77)

Chúng tôi không tin rằng nước Pháp lại muốn tiếp tục cuộc chiến tranh trái Hiến pháp, tai hại và không vinh dự này.

Chúng tôi yêu cầu Chính phủ Pháp tuyên bố rõ rệt chính sách của mình đối với nước Việt Nam. Chúng tôi yêu cầu nhân dân Pháp tỏ bày ý kiến về cuộc xung đột đẫm máu và vô lý này.

*(Thư gửi Chính phủ và nhân dân Pháp, ngày 18-2-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.66)*

Chúng tôi mong Chính phủ Pháp đình chỉ ngay cuộc chiến tranh huynh đệ tương tàn này và tin rằng dù có nhiều sự khó khăn vẫn có thể giải quyết cơn khủng hoảng một cách hòa bình và hợp đạo công bằng.

*(Gửi Chính phủ Pháp đề nghị chấm dứt chiến tranh, ngày 25-1-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.42)*

Chúng tôi mong một ngày gần đây, dân chúng Pháp và dân chúng Việt Nam sẽ có thể cùng hợp tác với nhau trong vòng hòa bình và thân ái để mưu hạnh phúc chung cho cả hai dân tộc.

Trong khi chờ đợi, chúng tôi không hề coi các bạn là tù nhân. Các bạn hãy yên tâm ở dưới sự che chở của chúng tôi cho đến hết chiến tranh. Khi đó các bạn sẽ được tự do.

*(Thư gửi các kiều dân Pháp, ngày 24-12-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.543)*

Chúng tôi muốn có những quan hệ hữu nghị và anh em với nhân dân Mỹ mà chúng tôi rất kính trọng vì nhân dân Mỹ là một dân tộc tài năng, đã có nhiều cống hiến cho khoa học, và nhất là gần đây đã lên tiếng phản đối cuộc chiến tranh xâm lược miền Nam Việt Nam.

*(Trả lời phỏng vấn của nhà báo W. Bécsec, báo Nhân Dân,
ngày 25-4-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.304)*

Chúng tôi muốn được độc lập trong khối Liên hiệp Pháp, và chúng tôi lại muốn rằng sự hợp tác đó phải chặt chẽ thân thiện và do ý muốn của chúng tôi. Vì lẽ đó mà chúng tôi không chịu nhận bị coi chỉ là một hội viên thường, bị hạn chế trong khối Liên hiệp Pháp.

*(Trả lời phóng viên Hãng thông tấn A.F.P., ngày 2-9-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.331)*

Chúng tôi muốn gửi thế giới lời này: là ước mong tất cả các người dân chủ trên thế giới đoàn kết với nhau để bảo vệ cho nền dân chủ trong các nước nhỏ cũng như trong các nước lớn. Mong các người làm cho quyền tự quyết của các dân tộc là quyền do các Hiến chương Đại Tây Dương và Cựu Kim Sơn đảm bảo, được tôn trọng.

*(Trả lời ông Vaxidép Rao, thông tin viên Hãng Roito,
tháng 5-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.164)*

... chúng tôi rất hoan nghênh tư bản Pháp và tư bản các nước khác thật thà cộng tác với chúng tôi. Một là để

xây dựng lại Việt Nam sau lúc bị chiến tranh tàn phá, hai là để điều hòa kinh tế thế giới và giữ gìn hòa bình.

(*Trả lời một nhà báo nước ngoài, ngày 16-7-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.200*)

Chúng tôi, Chính phủ và dân chúng Việt Nam nhất định đấu tranh giành độc lập và thống nhất toàn quốc, nhưng sẵn sàng hợp tác thân thiện với dân chúng Pháp. Vì vậy mà chúng tôi đã ký bản Hiệp định 6-3-1946 và Tạm ước 14-9-1946.

Song bọn phản động thực dân Pháp đã thiếu thành thực, coi những bản ký kết đó như những mớ giấy lộn.

Ở Nam Bộ, họ tiếp tục bắt bớ, tàn sát và gây hấn với các nhà ái quốc Việt Nam. Họ ức hiếp những người Pháp lương thiện chủ trương sự thành thực, và tổ chức chính phủ bù nhìn để chia rẽ dân tộc chúng tôi.

Ở Nam Trung Bộ, họ tiếp tục khủng bố đồng bào chúng tôi, tấn công quân đội Việt Nam và xâm lược lãnh thổ của chúng tôi.

Ở Bắc Bộ, họ gây những cuộc xung đột để đánh chiếm Bắc Ninh, Bắc Giang, Lạng Sơn và nhiều nơi khác. Họ bao vây cửa bể Hải Phòng, làm cho người Trung Hoa, người Việt Nam, người ngoại quốc khác và cả người Pháp nữa, không thể buôn bán được.

Họ tìm cách bóp nghẹt cổ dân tộc Việt Nam và phá hoại chủ quyền quốc gia của chúng tôi. Hiện nay họ đem xe tăng, tàu bay, trọng pháo và chiến hạm để tàn sát đồng bào chúng tôi, và chiếm lấy cửa bể Hải Phòng cùng các tỉnh khác ven sông.

Thế chưa hết, họ còn huy động thủy, lục, không quân và gửi cho chúng tôi nhiều tối hậu thư. Họ lạnh lùng tàn sát những đồng bào già cả, trẻ con và đàn bà ở cả Thủ đô Hà Nội.

Ngày 19-12-1946, hồi 20 giờ, họ tấn công Hà Nội, Thủ đô nước Việt Nam.

Những hành động của thực dân Pháp định chiếm lấy nước chúng tôi thực rõ rệt, không thể chối cãi được.

Dân tộc Việt Nam nay bị đặt trước hai đường: Một là khoan tay, cúi đầu trở lại nô lệ; hai là đấu tranh đến cùng để giành lấy tự do và độc lập.

Không! Dân tộc Việt Nam không để cho người ta trở lại thống trị nữa.

Không! Dân tộc Việt Nam không bao giờ muốn trở lại nô lệ nữa. Dân tộc Việt Nam thà chết chứ không chịu mất độc lập và tự do.

(*Gửi dân chúng Việt Nam, dân chúng Pháp, dân chúng các nước đồng minh, ngày 21-12-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.535-536*)

Chương trình đối ngoại:

Làm sao cho các nước công nhận nền độc lập của nước Việt Nam. Thân thiện với các kiều dân ngoại quốc, nhất là Hoa kiều. Đối với Pháp, chỉ đánh bọn thực dân, còn đối với những kiều dân không làm hại gì cho nền độc lập của ta, ta sẽ phải bảo vệ tính mệnh và tài sản của họ.

(Tuyên bố chính sách của Chính phủ liên hiệp lâm thời, báo *Sự thật*, ngày 9-1-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.174)

Có, nếu Pháp thành thực công nhận độc lập và thống nhất thực sự của Việt Nam.

(Trả lời phỏng vấn của Hãng thông tấn *Ăngtara (Indônêxia)*: Chủ tịch có cho rằng, Việt Nam và Pháp còn có thể thỏa hiệp được với nhau không?, báo *Cứu quốc*, ngày 19-7-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.142)

Cơ sở của việc đình chiến ở Việt Nam là Chính phủ Pháp thật thà tôn trọng nền độc lập thật sự của nước Việt Nam.

(Trả lời một nhà báo *Thụy Điển*, ngày 26-11-1953, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.8, tr.340)

Củng cố hòa bình, thực hiện thống nhất, độc lập, dân chủ trong toàn quốc. Trong sự thi hành nhiệm vụ đó, chúng tôi sẵn sàng hợp tác thành thật với tất cả những nhân vật hoặc nhóm Việt Nam nào tán thành ủng hộ những mục đích đó, bất kể xu hướng chính trị và tín ngưỡng khác nhau.

(Trả lời phỏng vấn của phóng viên Hãng thông tấn *Press Trust of India*, ngày 5-1-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.234)

...cuộc kháng chiến của Nam Dương và cuộc kháng chiến của Việt Nam cũng như hai quân đội trên một mặt trận: Mặt trận giải phóng của dân tộc Á Đông.

(Gửi các chiến sĩ và nhân dân Nam Dương, ngày 3-8-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.208)

... chủ nghĩa thực dân còn lại ở nơi nào cũng phải sớm được hoàn toàn thay thế bằng những quan hệ quốc tế mới dựa trên cơ sở bình đẳng giữa tất cả các nước, hai bên cùng có lợi và phù hợp với lợi ích chung.

(Tuyên bố chung của Chủ tịch nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa Hồ Chí Minh và Thủ tướng Liên bang Miến Điện U Nu, báo *Nhân Dân*, ngày 21-2-1958, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.11, tr.626)

Chừng nào nước Pháp hiểu rõ nền độc lập và thống nhất của chúng tôi, và gọi trở lại những kẻ thực dân hiếu chiến Pháp về, thì tình giao hảo và sự hợp tác giữa hai dân tộc Pháp - Việt sẽ trở lại ngay.

(Gửi dân chúng Việt Nam, dân chúng Pháp, dân chúng các nước đồng minh, ngày 21-12-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.536)

Dù màu da có khác nhau, trên đời này chỉ có hai giống người: giống người bóc lột và giống người bị bóc lột. Mà cũng chỉ có một mối tình hữu ái là thật mà thôi: tình hữu ái vô sản.

(Đoàn kết giai cấp, tháng 5-1924, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.1, tr.287)

Đảng chúng tôi luôn luôn giáo dục cho cán bộ, đảng viên và cho quần chúng nhân dân lòng yêu nước chân chính và chủ nghĩa quốc tế vô sản,... dựa vào sức mình là chính, đồng thời tranh thủ sự ủng hộ và giúp đỡ tích cực của các nước xã hội chủ nghĩa anh em và của nhân dân yêu chuộng hòa bình và công lý trên toàn thế giới, kể cả nhân dân tiến bộ nước Mỹ.

(Cách mạng Tháng Mười vĩ đại mở ra con đường giải phóng cho các dân tộc, báo Nhân Dân, ngày 1-11-1967, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.396)

Đánh đuổi đế quốc Pháp - Mỹ không những là lợi ích riêng cho nước ta, mà cũng làm yếu thế lực đế quốc góp phần vào giữ gìn hòa bình thế giới.

(Thường thức chính trị, báo Cứu quốc, từ ngày 16-1 đến 23-9-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.273)

Đối với tất cả các nước trên thế giới, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thiết tha mong muốn duy trì tình hữu nghị và thành thật hợp tác trên cơ sở bình đẳng và tương trợ để xây dựng hòa bình thế giới lâu dài.

(Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế, ngày 7-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.269)

... Đối với bọn thực dân Pháp cố tâm dùng võ lực lập lại chủ quyền của chúng ở đây, chúng ta nhất định

chống lại chúng kỳ cùng, và nhất định chúng ta sẽ phải thắng lợi.

(Trả lời các nhà báo về thái độ hiện thời của Chính phủ Việt Nam đối với Trung Hoa và Pháp, báo Cứu quốc, ngày 23-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.85)

1- Đối với Lào và Miên, nước Việt Nam tôn trọng nền độc lập của hai nước đó và bày tỏ lòng mong muốn hợp tác trên cơ sở bình đẳng tuyệt đối giữa các nước có chủ quyền.

2- Đối với các nước dân chủ, nước Việt Nam sẵn sàng thực thi chính sách mở cửa và hợp tác trong mọi lĩnh vực:

a) Nước Việt Nam dành sự tiếp nhận thuận lợi cho đầu tư của các nhà tư bản, nhà kỹ thuật nước ngoài trong tất cả các ngành kỹ nghệ của mình.

b) Nước Việt Nam sẵn sàng mở rộng các cảng, sân bay và đường sá giao thông cho việc buôn bán và quá cảnh quốc tế.

c) Nước Việt Nam chấp nhận tham gia mọi tổ chức hợp tác kinh tế quốc tế dưới sự lãnh đạo của Liên hợp quốc.

d) Nước Việt Nam sẵn sàng ký kết với các lực lượng hải quân, lục quân trong khuôn khổ của Liên hợp quốc những hiệp định an ninh đặc biệt và những hiệp ước

liên quan đến việc sử dụng một vài căn cứ hải quân và không quân.

(Lời kêu gọi Liên hợp quốc, Bút tích tiếng Pháp lưu tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.523)

Đối với Việt Nam, thái độ Trung Hoa là một thái độ anh em, thái độ Mỹ là một thái độ bè bạn, còn thái độ Anh có lẽ là thái độ trung lập.

(Trả lời ông Vaxidép Rao, Thông tin viên Hãng Roitơ, tháng 5-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.165)

Được giáo dục tinh thần chủ nghĩa quốc tế vô sản, nhân dân Việt Nam đánh giá rất cao sự ủng hộ về mặt tinh thần của nhân dân toàn thế giới, trong đó có nhân dân lao động Pháp đã đấu tranh đòi chấm dứt chiến tranh ở Đông Dương.

(Chủ nghĩa Lênin và công cuộc giải phóng các dân tộc bị áp bức, báo Sự thật (Liên Xô), ngày 18-4-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.412)

Giai cấp công nhân chẳng những đấu tranh để tự giải phóng, mà còn để giải phóng cả loài người khỏi áp bức, bóc lột. Cho nên lợi ích của giai cấp công nhân và lợi ích của nhân dân là nhất trí.

(Đạo đức cách mạng, tạp chí Học tập, số 12-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.607)

Giữ gìn hòa bình là nhiệm vụ chung của toàn dân. Mỗi người dân Việt Nam phải là một chiến sĩ hăng hái đấu tranh cho hòa bình.

(Thư gửi Đại hội nhân dân Việt Nam bảo vệ hòa bình, báo Nhân Dân, ngày 17-8-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.517)

Giữa các bạn và chúng tôi, không có thù ghét gì cả, chỉ vì quyền lợi ích kỷ mà bọn thực dân phản động khơi ra những xung đột. Lợi lộc chỉ họ hưởng, chết chóc thì các bạn cam chịu, những huy chương thắng trận thì về phần bọn quân phiệt. Nhưng đối với các bạn và gia đình các bạn, chỉ là sự đau khổ khốn cùng. Các bạn nên nghĩ kỹ đi. Các bạn có thể bằng lòng hy sinh máu các bạn và đời các bạn cho phản động không? Trở lại với chúng tôi, các bạn sẽ được tiếp đãi như bạn của chúng tôi.

(Gửi dân chúng Việt Nam, dân chúng Pháp, dân chúng các nước đồng minh, ngày 21-12-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr. 536-537)

Hai dân tộc Việt - Hoa có mối quan hệ anh em trải qua mấy nghìn năm lịch sử. Từ đây, mối quan hệ ấy sẽ càng mật thiết để phát triển tự do và hạnh phúc của hai dân tộc ta, và để bảo vệ dân chủ thế giới và hòa bình lâu dài.

(Điện văn mừng ngày thành lập Chính phủ nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa, ngày 5-12-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.254)

Hai nước sẽ hợp tác trên lập trường huynh đệ và bình đẳng.

(Trả lời phỏng vấn của nhà báo Pháp Léo Figuères: Theo ý Chủ tịch thì mối bang giao giữa nhân dân hai nước Việt - Pháp sau này sẽ ra thế nào?, báo Cứu quốc, ngày 8-9-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.438)

Hiệp định đình chiến ở Đông Dương ký kết tại Hội nghị Giơnevơ không những có một ý nghĩa to lớn đối với Đông Dương và Đông Nam Á, mà nó còn mở đường cho hòa bình lâu dài ở châu Á và làm cho tình hình quốc tế bớt căng.

(Lời phát biểu trong buổi đón tiếp Ủy ban Quốc tế, ngày 12-8-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.22)

Khi nói chuyện, nó đòi ta rút hết quân đội của ta ở Nam Bộ đi. Cố nhiên, ta không chịu. Cuối cùng, ra về, buổi sáng sớm dậy, Métxme đưa đến mời Chủ tịch ký một giao ước về rút quân ở miền Nam Việt Nam. Ta không chịu ký, nó dọa: “Đây là của Tổng Tham mưu trưởng bắt buộc”. Nhưng ta vẫn không chịu ký và từ đó mình lại càng biết rõ hơn ý đồ xấu của chúng nó.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ ngoại giao lần thứ năm, ngày 16-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.60)

Làm cho đội tiên phong của lao động thuộc địa tiếp xúc mật thiết với giai cấp vô sản phương Tây để dọn đường cho một sự hợp tác thật sự sau này;

chỉ có sự hợp tác này mới bảo đảm cho giai cấp công nhân quốc tế giành được thắng lợi cuối cùng.

(Bản án chế độ thực dân Pháp, năm 1925, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.134)

Làm bạn với tất cả mọi nước dân chủ và không gây thù oán với một ai.

(Trả lời nhà báo Mỹ S.ÉliMâysi, tháng 9-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.256)

Lần đầu tiên trong lịch sử, một nước thuộc địa nhỏ yếu đã đánh thắng một nước thực dân hùng mạnh. Đó là một thắng lợi vẻ vang của nhân dân Việt Nam, đồng thời cũng là một thắng lợi của các lực lượng hòa bình, dân chủ và xã hội chủ nghĩa trên thế giới.

(Ba mươi năm hoạt động của Đảng, báo Nhân Dân, ngày 6-1-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.410)

Lào và Việt là hai nước anh em. Mối quan hệ giữa hai dân tộc rất là mật thiết. Đối với kiều bào ta làm ăn sinh sống ở đất nước Lào thì Lào lại như là một Tổ quốc thứ hai. Tục ngữ có câu: “Bán bà con xa, mua láng giềng gần” ý nghĩa là như thế.

(Thư chúc Tết Việt kiều ở Lào, Xiêm, báo Cứu quốc, ngày 2-1-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.161)

Lập trường của chúng tôi vẫn như trước, không thay đổi, ấy là nền độc lập và sự thống nhất của nước Việt

Nam, ấy là tinh thần hữu hảo, sự tin cậy và sự hợp tác giữa hai dân tộc Việt - Pháp.

(Điện văn trả lời Chi bộ Đảng Xã hội Pháp ở Sài Gòn, ngày 1-10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.258)

Lọ là thân thích ruột rà,

Công nông thế giới đều là anh em.

(Bài nói tại Đại hội liên hoan phụ nữ "Năm tốt", ngày 30-4-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.312)

... Liên hợp quốc có thể buộc Pháp phải tôn trọng những hiến chương của mình và bắt Pháp phải rút quân đội khỏi Việt Nam.

(Trả lời phỏng vấn của nhà báo A. Steele, phóng viên báo New York Herald Tribune, báo Cứu quốc, ngày 13-10-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.231)

Mấy năm nay, Việt Nam ta đang ra sức kháng chiến, quân và dân ta đang ra sức đánh bọn đế quốc Pháp và bọn can thiệp Mỹ. Thế là chúng ta đang chặt cái gốc chiến tranh đế quốc, đang giúp sức bảo vệ hòa bình, đang góp một phần lực lượng với hơn 500 triệu chiến sĩ hòa bình ở Liên Xô, Trung Quốc và các nước khác để bảo vệ hòa bình thế giới.

(Thư gửi Hội nghị hòa bình ở Việt Nam, ngày 17-11-1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.486)

Mặc dù có cuộc chiến tranh đó và những vết thương do nó gây ra, chúng tôi vẫn luôn luôn là những người bạn của nhân dân Pháp, và chúng tôi không bao giờ lằm lẩn nhân dân Pháp với bọn thực dân.

(Trả lời phóng viên thường trú của báo Nhân đạo tại Hà Nội, ngày 2-9-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.191)

Mong sao tình hữu nghị giữa nước Pháp và nước Việt Nam độc lập và thống nhất trở thành sự thực!

(Diễn văn tại Lễ kỷ niệm Quốc khánh đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (2-9-1946) tổ chức tại Pari, tiếng Pháp, bản sao lưu tại Viện Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.329)

Môi tình thắm thiết Việt - Hoa,

Vừa là đồng chí vừa là anh em.

(Lời chào mừng Chủ tịch Lưu Thiểu Kỳ tại sân bay Gia Lâm, ngày 10-5-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.82)

Mọi vấn đề giữa các nước đều có thể giải quyết bằng phương pháp hòa bình thương lượng.

(Tuyên bố với các đại sứ trong Ủy ban Quốc tế giám sát và kiểm soát việc thi hành Hiệp định Giơnevơ về Việt Nam, ngày 3-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.252)

Mối quan hệ giữa cách mạng Trung Quốc và cách mạng Việt Nam thật là:

Trăm ơn, ngàn nghĩa, vạn tình,

Tinh thần hữu nghị quang vinh muôn đời!

(Cách mạng Trung Quốc và cách mạng Việt Nam, báo Nhân Dân, ngày 1-7-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.148)

Mỗi thắng lợi của cách mạng trên thế giới đều thúc đẩy cách mạng Việt Nam tiến lên. Đồng thời, mỗi thắng lợi của cách mạng Việt Nam cũng góp sức đẩy mạnh cách mạng thế giới. Đoàn kết là sức mạnh, đoàn kết là thắng lợi. Bởi vậy, Đảng ta và nhân dân ta vô cùng quý trọng và luôn luôn cố gắng góp phần bảo vệ tình đoàn kết quốc tế vĩ đại.

(Đoàn kết tiến lên giành thắng lợi mới, báo Nhân Dân, ngày 3-2-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.27)

Một khi đã độc lập, Việt Nam sẽ đứng với tất cả các nước bầu bạn.

(Trả lời điện phỏng vấn của ông Walter Briggs, tháng 3-1949, báo Cứu quốc, ngày 23-3-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.44)

Muốn tránh một thất bại như ở Điện Biên Phủ và muốn khỏi mất thể diện, thì đế quốc Mỹ chỉ có một cách là chấm dứt ngay cuộc chiến tranh xâm lược, rút ngay quân đội Mỹ ra khỏi miền Nam Việt Nam, để nhân dân miền Nam Việt Nam tự giải quyết lấy vấn đề nội bộ của mình và thi hành nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ năm 1954 về Việt Nam, Campuchia và Lào.

(Nhân ngày kỷ niệm chiến thắng Điện Biên Phủ, báo Nhân Dân, ngày 7-5-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr. 319)

Nền độc lập của dân tộc Việt Nam luôn luôn là để củng cố hòa bình thế giới.

(Trả lời phỏng vấn của nhà báo Standley Harrison, phóng viên báo Telepress, tháng 3-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.45)

Nếu tự mình không có thực lực làm cơ sở thì không thể nói gì đến ngoại giao.

(Báo cáo của Phân hội Việt Nam thuộc Hội quốc tế chống xâm lược, tháng 3-1944, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.488)

Nếu mặc dầu lòng chân thật mong muốn hòa bình của chúng tôi, nước Pháp nhất định tiếp tục cuộc chiến tranh, nước Pháp sẽ mất hết mà không thu được lợi gì, vì lẽ chiến tranh chỉ đưa tới chỗ gây căm hờn thù oán giữa hai dân tộc chúng ta.

(Thư gửi Chính phủ và nhân dân Pháp, ngày 18-2-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.65)

Nếu những thanh niên Pháp đến Việt Nam như những công nhân, kỹ thuật viên hoặc nhà bác học, thì tôi xin bảo đảm với các bà rằng họ sẽ được đón tiếp nồng nhiệt như những người bạn, những người anh em. Và các bà mẹ Pháp sẽ không có điều gì phải lo ngại cho số phận của họ cả.

(Thư trả lời bà Sôixi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp, ngày 22-9-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.347)

Nếu nước Pháp ưng thuận để nước ta thống nhất và độc lập đủ quyền kinh tế, quân sự, ngoại giao như Mỹ đã ưng thuận với Phi Luật Tân, Anh đã ưng thuận với Ấn Độ thì dân ta rất sẵn sàng hợp tác thân thiện trong khối Liên hiệp Pháp. Nếu nước Pháp không ưng thuận như vậy và cứ mong đặt lại chế độ thuộc địa, thì dân ta cương quyết trường kỳ kháng chiến cho đến ngày hoàn toàn thống nhất và độc lập. Dân ta rất muốn hòa bình, nhưng

vì vận mệnh của Tổ quốc hiện tại, vận mệnh của con cháu muôn đời nên phải quyết kháng chiến đến cùng.

(Trả lời các nhà báo về cuộc tranh luận về vấn đề Việt Nam tại Quốc hội Pháp, ngày 25-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.132)

Ngay từ khi mới thành lập, Chính phủ nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa đã tuyên bố:

“Đối với tất cả các nước trên thế giới, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thiết tha mong muốn duy trì tình hữu nghị và thành thật hợp tác trên cơ sở bình đẳng và tương trợ để xây dựng hòa bình thế giới lâu dài”.

(Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế, ngày 7-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.269)

Ngày nay không còn là lúc phải đặt ra vấn đề Đảng có cần hay không cần một chính sách thuộc địa, bởi ngày nay không thể có sự tách biệt giữa thuộc địa và chính quốc, giữa vô sản ở nơi này và vô sản ở nơi kia... Bởi vì chỉ có một nhân loại, một chủ nghĩa xã hội và một quốc tế cho toàn thể gia đình công nhân và quốc tế ấy sinh ra là để phá bỏ mọi chủ nghĩa tư bản, mọi chủ nghĩa đế quốc bất kể nó ở đâu tới, hoặc nó thế nào.

(Chính sách thuộc địa, viết năm 1920, lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.33)

Ngày xưa, phong kiến ta có ngoại giao với phong kiến Trung Quốc. Khi trước, dù trong nước có độc lập nhưng ta vẫn phải “triều cống”. “Triều” là triều vua, “cống” tức là cống quà. Cứ 3 năm ta phải triều cống một lần. Trong

nhà ta thì gọi là “đi sứ”, nhưng sang đến nước họ thì gọi là đi “triều cống”. Mỗi lần đi “triều cống”, “đi sứ” phải có Trạng nguyên làm Chánh sứ, tốt nhất là Trạng nguyên phải hay chữ.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ ngoại giao lần thứ năm, ngày 16-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.57)

Ngoại giao của ta là cốt tranh thủ nhiều người ủng hộ cuộc đấu tranh chống Mỹ, cứu nước của ta. Phải giải thích kỹ, vì sao ta cương quyết thắng và Mỹ nhất định thua.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ ngoại giao lần thứ năm, ngày 16-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.61)

Ngoại giao ở Hội nghị Giơnevơ thắng lợi là vì Điện Biên Phủ đánh thắng lớn. Bây giờ cũng thế, đánh thắng lợi thì ngoại giao thắng nhiều. Không cứ gì ở ta mà ở nước nào cũng vậy. Cố nhiên ngoại giao là rất quan trọng, nhưng cái vốn chính là mình phải đánh thắng và mình phải có sức mạnh thì ngoại giao sẽ thắng.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ ngoại giao lần thứ năm, ngày 16-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.60-61)

Người Pháp ở Pháp đối với ta rất thân thiện, thì người Việt ở Việt đối với người Pháp cũng nên thân thiện.

(Lời tuyên bố với quốc dân sau khi đi Pháp về, ngày 23-10-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.469)

Người Việt Nam có tiếng là nhân đạo. Đối với người Pháp, chúng ta nên giữ một thái độ khoan hồng để chia họ ra làm hai: Pháp thực dân và Pháp kiều. Việc tuyên

truyền của anh em nên chú ý ở chỗ ấy. Cả với bọn Pháp thực dân là kẻ thù của ta, ta cũng đừng nên quá khe khắt.

(Lời căn dặn các cán bộ Bộ Tuyên truyền, ngày 8-1-1946,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.172)

Người Việt Nam sẵn sàng hoan nghênh và cộng tác với những người sĩ nông công thương Pháp qua đây làm ăn. Những lợi ích hợp lý về tiền tệ và văn hoá của người Pháp ở đây sẽ được Việt Nam bảo vệ. Những người Pháp không muốn ai phạm đến chủ quyền mình thì phải tôn trọng chủ quyền Việt Nam.

(Gửi đồng bào Việt Nam, người Pháp và người thế giới, báo Cứu quốc, ngày 23-11-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.510-511)

Người Việt Nam và người Pháp chúng ta cũng theo đuổi một lý tưởng giống nhau: Tự do - Bình đẳng - Bác ái. Chúng ta có cùng một mục đích giống nhau là chế độ dân chủ. Chúng ta cần nhờ cậy lẫn nhau.

(Thư trả lời bà Sốtxi trong Hội Liên hiệp Phụ nữ Pháp, ngày 22-9-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.348)

Người Việt và người Pháp có thể và cần phải bắt tay nhau trong một sự nghiệp cộng tác bình đẳng, thật thà, để gây dựng hạnh phúc chung cho cả hai dân tộc.

(Gửi đồng bào Việt Nam, người Pháp và người thế giới, báo Cứu quốc, ngày 23-11-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.511)

Nhân dân Việt Nam cam kết không những tôn trọng những quyền lợi kinh tế và văn hoá Pháp ở Việt Nam,

mà còn giúp cho những quyền lợi đó phát triển thêm để ích lợi chung cho cả hai nước.

(Thư gửi Chính phủ, Quốc hội và nhân dân Pháp, ngày 7-1-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.14)

Nhân dân Việt Nam chỉ mong muốn thực hiện những lý tưởng của nhân dân Pháp là Tự do, Bình đẳng, Bác ái.

(Thư gửi Chủ tịch Lêông Blum, ngày 10-6-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.172)

Nhân dân Việt Nam chỉ muốn có hòa bình, một nền hòa bình thực sự, để kiến thiết quốc gia với sự cộng tác của những người bạn Pháp chân chính.

(Thư gửi Chính phủ, Quốc hội và nhân dân Pháp, ngày 7-1-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.14)

Nhân dân Việt Nam chúng tôi rất yêu chuộng hòa bình, một nền hoà bình chân chính trong độc lập và tự do thật sự. Nhân dân Việt Nam quyết chiến đấu đến cùng, không sợ hy sinh gian khổ, để bảo vệ Tổ quốc và các quyền dân tộc thiêng liêng của mình.

(Thư trả lời Tổng thống Mỹ Risorét M.Níchxon, báo Nhân Dân, ngày 7-11-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.602)

Nhân dân Việt Nam chúng tôi, sau quá nhiều năm chịu sự cướp bóc và tàn phá, mới chỉ đang bắt đầu công cuộc xây dựng. Cần phải có an ninh và quyền tự do, trước hết là để đạt được phần vinh và phúc lợi trong nước, và

sau đó là góp phần nhỏ của mình vào việc xây dựng lại thế giới.

(Thư gửi Tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ, ngày 16-2-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.203)

Nhân dân Việt Nam đã chiến đấu quyết liệt chống lại chủ nghĩa phátxít Nhật, và vừa mới lập nên chế độ dân chủ trên toàn đất nước, phần nộ tội bậc về sự xuất hiện lỗi xử sự không thể biện hộ được như vậy về phía Anh và Pháp.

Vì thế, chúng tôi mong Ngài lưu tâm và khẩn thiết yêu cầu Ngài:

Thứ nhất, ban bố lệnh chấm dứt tàn sát một dân tộc đang bảo vệ các quyền chính đáng của mình theo các nguyên tắc ghi trong Hiến chương Đại Tây Dương và Hiến chương Xan Phranxixcô.

Thứ hai, công nhận nền độc lập hoàn toàn của nước Cộng hòa Việt Nam.

(Điện gửi Thống chế Tưởng Giới Thạch, ngày 28-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.87-88)

Nhân dân Việt Nam không bao giờ lầm lẫn nhân dân Mỹ yêu chuộng công lý với những Chính phủ Mỹ đã phạm nhiều tội ác đối với nhân dân Việt Nam chúng tôi từ mười năm nay.

(Trả lời tạp chí Mainôrity Ôp Oăn, báo Nhân Dân, ngày 25-5-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.328)

Nhân dân Việt Nam không tranh đấu chống nước Pháp và nhân dân Pháp. Đối với nước Pháp và nhân dân Pháp, nhân dân Việt Nam vẫn thân thiện, tin cậy và khâm phục.

(Thư gửi Chính phủ, Quốc hội và nhân dân Pháp, ngày 7-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.14)

Nhân dân Việt Nam lúc nào cũng sẵn sàng hợp tác thân ái với nhân dân Pháp.

(Trả lời phỏng vấn của báo France Tireur, báo Cứu quốc, ngày 15-11-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.245)

Nhân dân Việt Nam ta đồng tình với anh em Bắc Phi, đồng tình với binh sĩ Pháp và nhân dân Pháp trong phong trào chống chiến tranh.

(Binh lính Pháp chống chiến tranh, báo Nhân Dân, ngày 22-10-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.172)

Nhân dân Việt Nam vô cùng phấn khởi có người bạn chiến đấu kiên cường, dũng cảm là nhân dân Cuba anh em, cùng kề vai sát cánh với mình trên tuyến đầu chống đế quốc Mỹ.

(Phát biểu trong buổi chiêu đãi Đoàn Đại biểu Đảng và Chính phủ Cuba, ngày 31-10-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.188)

Nhân dân Việt Nam vốn kính trọng nhân dân nước Anh và sẵn sàng đặt quan hệ văn hoá và kinh tế với nước Anh, trên nguyên tắc bình đẳng và đôi bên đều có lợi. Song nhân dân Việt Nam không thể để cho bọn chính khách phản động như ngài nói láo và vu khống, không

thể cho phép ngài lừa dối Quốc hội Anh, lừa dối nhân dân Anh và nhân dân thế giới.

(Thư không dán gửi Lord Heath trong Chính phủ Anh, báo Nhân Dân, ngày 26-11-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.13, tr.247)

Nhân dịp này, tôi thách Tổng thống Kennơđi trả lời mấy câu hỏi sau đây:

Việt Nam xa cách Hoa Kỳ hàng vạn dặm. Nhân dân Việt Nam và nhân dân Hoa Kỳ không thù oán gì nhau. Ông có lý do gì mà gây nên cuộc chiến tranh xâm lược ở miền Nam Việt Nam, hoang phí hàng tỉ đôla của nhân dân Hoa Kỳ để ủng hộ một chính quyền thối nát độc tài, đã bị nhân dân miền Nam Việt Nam phỉ nhổ? Ông có quyền gì mà bắt buộc hàng vạn thanh niên con em người Hoa Kỳ sang giết hại người miền Nam Việt Nam vô tội, rồi họ cũng bị chết trong cuộc chiến tranh phi nghĩa, bản thủ ấy?

(Lời phát biểu tại Kỳ họp thứ 6 Quốc hội khóa II, ngày 8-5-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.14, tr.80)

Như đã nói, chính sách ngoại giao của chúng tôi đặt cơ sở trên 5 nguyên tắc lớn nhằm mục đích củng cố hòa bình giữa các dân tộc và tăng cường tình hữu nghị giữa nhân dân các nước.

(Trả lời phỏng vấn của phóng viên Hãng thông tấn Press Trust of India, ngày 5-1-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.235)

Nhưng chúng ta không chống tất cả nước Pháp, tất cả dân chúng Pháp. Nếu có những người Pháp muốn qua đây điều đình một cách hòa bình (từ trước tới nay chưa có một cuộc điều đình như vậy, nhưng giả sử có, lẽ tất nhiên chúng ta sẽ hoan nghênh) thì điều kiện căn bản của cuộc điều đình ấy là người Pháp phải thừa nhận nền độc lập của Việt Nam. Còn ngoài ra có thể có những sự thương lượng để dung hòa quyền lợi của cả hai bên. Có thể rằng: Những cơ sở mà người Pháp đã bỏ vốn ra gây dựng ở đây từ trước đến giờ, nếu xét ra cần thiết cho nền kinh tế quốc gia Việt Nam, sẽ được chúng ta chuộc lại dần dần. Có thể rằng: Chúng ta hoan nghênh những người Pháp muốn đem tư bản vào xứ ta khai thác những nguồn nguyên liệu chưa có ai khai thác. Có thể rằng: Chúng ta sẽ mời những nhà chuyên môn Pháp, cũng như Mỹ, Nga hay Tàu, đến đây giúp việc cho chúng ta trong cuộc kiến thiết quốc gia.

(Trả lời các nhà báo về thái độ hiện thời của Chính phủ Việt Nam đối với Trung Hoa và Pháp, báo Cứu quốc, ngày 23-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.85-86)

Nói chung, chúng ta làm nghề ngoại giao cũng mới thôi. Vì vậy, phải vừa làm vừa học và phải giúp đỡ nhau cùng tiến bộ. Các đồng chí nắm vững đường lối chính sách của Đảng thì dù làm có sai lầm thì sai lầm đó cũng không nặng và dễ sửa thôi.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ ngoại giao lần thứ năm, ngày 16-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.63)

Nước Việt Nam độc lập muốn hợp tác thân thiện với tất cả các nước anh em ở châu Á và giữ mối giao hảo với toàn thế giới.

(Trả lời phỏng vấn của Hãng thông tấn Ăngtara (Indônêxia), báo Cứu quốc, ngày 19-7-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.143)

Nước Việt Nam dành sự tiếp nhận thuận lợi cho đầu tư của các nhà tư bản, nhà kỹ thuật nước ngoài trong tất cả các ngành kỹ nghệ của mình.

(Lời kêu gọi Liên hợp quốc, bút tích tiếng Pháp, bản chụp lưu tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.523)

Phải làm cho thế giới, trước hết là làm cho dân Pháp biết rằng: Chúng ta là quang minh chính đại. Chúng ta chỉ đòi quyền độc lập tự do, chứ chúng ta không vì tư thù tư oán, làm cho thế giới biết rằng chúng ta là một dân tộc văn minh, văn minh hơn bọn đi giết người cướp nước.

(Gửi đồng bào Nam Bộ, ngày 26-9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.29-30)

Phải tin vào sức ta trước hết: Chỉ có nỗ lực mới làm cho ngoại giao toàn thắng.

(Sẵn sàng chiến đấu, báo Quyết thắng ngày 15-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.57)

Phải trông ở thực lực. Thực lực mạnh, ngoại giao sẽ thắng lợi. Thực lực là cái chiêng mà ngoại giao là cái tiếng. Chiêng có to tiếng mới lớn.

(Trả lời phỏng vấn của phóng viên các báo về vấn đề đoàn kết, ngày 26-12-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.147)

Quan sơn muôn dặm một nhà,
Vì trong bốn biển đều là anh em.

(Diễn văn trong buổi tiễn Chủ tịch Vôrôsilốp, ngày 24-5-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.558)

Sự giao thiệp thân thiện không những chỉ với Trung Hoa mà với tất cả các nước khác đều cần thiết cho nền độc lập và sự ổn định của nước Việt Nam.

(Trả lời phỏng vấn của nhà báo A. Steele, phóng viên báo New York Herald Tribune, báo Cứu quốc, ngày 13-10-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.229)

Ta cũng phải đánh cho Pháp quy. Lúc ấy có đàm phán mới đàm phán, chứ không phải đưa đàm phán ra là nó đàm phán ngay đâu. Đừng có ảo tưởng. Mục đích của nó là xâm lược. Nó mất 99% còn hy vọng 1% nó vẫn đánh. Phải đánh nó quy nó mới chịu.

(Bài nói chuyện ở lớp chính huấn cán bộ tri thức, ngày 7-8-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.198)

...tất cả chúng ta, khi đi ra ngoài phải giữ đạo đức cách mạng cho xứng đáng. Nói chung anh em chúng ta đều tốt nhưng không phải tất cả các đoàn đại biểu của ta đi ra ngoài đều tốt cả. Thí dụ có đoàn đi để mua bán

mang về nhiều thứ như người buôn hàng xén. Có thể không? Chín mươi chín người tốt mà một người xấu thì “con sâu bỏ rêu nổi canh” rồi.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ ngoại giao lần thứ năm, ngày 16-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.62-63)

Thái độ nước Việt Nam đối với những nước Á châu là một thái độ anh em, đối với ngu cường là một thái độ bạn bè.

(Trả lời ông Vaxidép Rao, Thông tin viên Hãng Roito, tháng 5-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.163)

Thắng lợi của cuộc đấu tranh vì độc lập, tự do của các dân tộc gắn liền với sự ủng hộ và giúp đỡ tích cực của phe xã hội chủ nghĩa và của phong trào công nhân ở các nước tư bản chủ nghĩa.

(Cách mạng Tháng Mười vĩ đại mở ra con đường giải phóng cho các dân tộc, báo Nhân Dân, ngày 1-11-1967, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.392)

Thành công của Hội nghị Giơnevơ là thắng lợi vĩ đại của nhân dân Đông Dương, nhân dân Pháp và nhân dân thế giới.

(Để quốc Mỹ ráo riết phá Hội nghị Giơnevơ nhưng chúng đã thất bại nhục nhã, báo Nhân Dân, ngày 21-12-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.195)

Thế giới hòa bình có thể thực hiện được nếu các nước trên thế giới, nhất là những nước lớn, đều sẵn sàng giải quyết những xích mích giữa các nước bằng cách thương lượng và nếu nhân dân thế giới không chịu để bọn gây chiến lừa phỉnh, mà tự nhận lấy trách nhiệm bảo vệ hòa bình thế giới.

(Trả lời những câu hỏi của Hãng thông tấn Nam Dương Antara, ngày 14-5-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.475)

Thế giới sẽ chỉ có nền hòa bình cuối cùng khi tất cả các dân tộc tự mình thỏa thuận với nhau cùng tiêu diệt con quái vật đế quốc chủ nghĩa ở khắp mọi nơi mà họ gặp nó.

(Đông Dương và Triều Tiên, báo Le Populaire, ngày 4-9-1919, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.17)

Thương nhau mấy núi cũng trèo,

Mấy sông cũng lội, mấy đèo cũng qua.

Việt Lào, hai nước chúng ta,

Tình sâu hơn nước Hồng Hà, Cửu Long.

(Lời phát biểu trong buổi lễ tiễn Vua Lào, ngày 13-3-1963, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.55)

Tin tưởng vào mối cảm tình và tình đoàn kết giữa các dân tộc Ấn Độ và Á châu, dân tộc Việt Nam cương quyết tranh đấu cho được thống nhất và độc lập.

(Điện gửi ông G. Nêru, ngày 5-8-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.214)

Tình hữu nghị Pháp - Việt là điều kiện cho sự chấn hưng nước ta, cũng như cho sự phát triển ảnh hưởng của nước Pháp ở châu Á.

(Diễn văn tại Lễ kỷ niệm Quốc khánh đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (2-9-1946) tổ chức tại Pari, tài liệu tiếng Pháp, bản sao lưu tại Viện Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.328)

Tinh thần quốc tế là đoàn kết với các nước bạn và nhân dân các nước khác để giữ gìn hòa bình thế giới, chống chính sách xâm lược và chính sách chiến tranh của đế quốc.

(Thường thức chính trị, báo Cứu quốc, từ ngày 16-1 đến 23-9-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.8, tr.272)

Tình thân thiện Việt - Pháp một ngày gần đây, do một hiệp ước công bằng định rõ, sẽ làm cho khối Liên hiệp Pháp có uy danh và thịnh vượng. Cả đến nền hòa bình thế giới cũng sẽ lợi rất nhiều do tình thân thiện bền chặt giữa chúng ta.

(Lời phát biểu với nhân dân Pháp qua đài phát thanh Pari, ngày 15-9-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.341)

Tinh thần yêu nước chân chính khác hẳn với tinh thần “vị quốc” của bọn đế quốc phản động. Nó là một bộ phận của tinh thần quốc tế.

(Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng, ngày 11-2-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.39)

Toàn thể dân tộc Việt Nam cũng đương chiến đấu để thực hiện độc lập và thống nhất của Tổ quốc, cùng tự do hạnh phúc của nhân dân chúng tôi và cũng như nhân dân Trung Quốc đã thắng lợi, Việt Nam cũng sẽ thắng lợi.

(Điện gửi Chủ tịch Chính phủ và nhân dân Trung Quốc, ngày 10-10-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.224)

Tôi có thể đảm bảo với các ngài rằng nếu nước Pháp chịu thừa nhận nền độc lập của Việt Nam, dân chúng Việt Nam sẽ hết sức hòa hảo với nước Pháp. Trái lại thế, dân chúng Việt Nam quyết rõ đến giọt máu cuối cùng để bảo vệ cho sự tự do.

(Điện văn gửi các ông Gióc Biđôn - lãnh tụ Gia tô giáo, Lêông Blum - lãnh tụ Đảng Xã hội Pháp, Tôrê - lãnh tụ Đảng Cộng sản Pháp, báo Cứu quốc, ngày 13-11-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.112-113)

Tôi mong một ngày rất gần đây, hai dân tộc Pháp - Việt có thể cùng cộng tác trong vòng hòa bình và thân ái để mưu hạnh phúc chung cho hai dân tộc.

(Gửi các tù binh Pháp, ngày 24-12-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.542)

Tôi nghiêng mình trước anh hồn những chiến sĩ và đồng bào Việt Nam, đã vì Tổ quốc mà hy sinh tính mệnh.

Tôi cũng ngậm ngùi thương xót cho những người Pháp đã tử vong.

Than ôi, trước lòng bác ái, thì máu Pháp hay máu Việt cũng đều là máu, người Pháp hay người Việt cũng đều là người.

(Gửi đồng bào Việt Nam, người Pháp và người thế giới, báo Cứu quốc, ngày 23-11-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.510)

Tôi nhắc lại, chúng tôi chiến đấu cho nền độc lập của chúng tôi, chúng tôi chiến đấu chống sự đô hộ Pháp mà không chống những người Pháp lương thiện.

(Thư gửi những người Pháp ở Đông Dương, báo Cứu quốc, ngày 20 và 23-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.77)

Trên nguyên tắc bình đẳng và hai bên cùng có lợi, chúng tôi sẵn sàng đặt quan hệ ngoại giao và thương mại với tất cả các nước.

(Trả lời phỏng vấn của phóng viên Anh Rốt Xenxpô báo Tin nhanh hàng ngày, báo Nhân Dân, ngày 26-4-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.317)

Trong chính sách đối ngoại, triết lý hướng dẫn chúng tôi là sự thực hiện 5 nguyên tắc chung sống hòa bình.

Về chính sách nội trị, triết lý hướng dẫn chúng tôi là sự thực hiện nghiêm chỉnh Hiệp định Giơnevơ để thực hiện sự thống nhất đất nước chúng tôi.

(Trả lời phỏng vấn của ông L.Hanxen chủ bút Hãng U.P. của Mỹ ở khu vực châu Á, báo Nhân Dân, ngày 26-12-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.228)

Trong cuộc thế giới đại chiến vừa qua, trong khi thực dân Pháp hàng phục trước phát xít Nhật Bản, nhân dân Việt Nam đã chiến đấu chống Nhật, bên cạnh các nước Đồng minh. Nhờ sức tranh đấu, dân Việt Nam đã giành được độc lập và theo đúng Hiến chương Đại Tây Dương và Cựu Kim Sơn đã thành lập nền Dân chủ Cộng hòa, dân Việt Nam muốn sống tự do và làm việc trong hòa bình. Dân Việt Nam mong được hợp tác thân ái với dân tộc Pháp.

(Thư gửi Quốc hội và nhân dân Pháp, ngày 5-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.100)

Trong khi liên lạc với các giai cấp, phải rất cẩn thận, không khi nào nhượng một chút lợi ích gì của công nông mà đi vào đường thỏa hiệp, trong khi tuyên truyền cái khẩu hiệu nước An Nam độc lập, phải đồng tuyên truyền và thực hành liên lạc với bị áp bức dân tộc và vô sản giai cấp thế giới, nhất là vô sản giai cấp Pháp.

(Sách lược văn tắt của Đảng, năm 1930, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.3, tr.3)

Trong thời đại ngày nay, cách mạng giải phóng dân tộc là một bộ phận khăng khít của cách mạng vô sản trong phạm vi toàn thế giới; cách mạng giải phóng dân tộc phải phát triển thành cách mạng xã hội chủ nghĩa thì mới giành được thắng lợi hoàn toàn.

(Cách mạng Tháng Mười vĩ đại mở ra con đường giải phóng cho các dân tộc, báo Nhân Dân, ngày 1-11-1967, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.392)

Trừ một số lính thuộc địa Pháp tình nguyện giúp chúng tôi, chúng tôi trả tất cả tù binh sau khi giải thích cho họ hiểu rằng cuộc chiến tranh thuộc địa là một việc điên rồ.

(Trả lời phỏng vấn của nhà báo A. Steele, phóng viên báo New York Herald Tribune, báo Cứu quốc, ngày 13-10-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.231)

Trước bạo lực của thực dân phản động Pháp, chúng tôi cần phải tự vệ. Nhưng đối với nhân dân Pháp, chúng tôi vẫn giữ chính sách cộng tác thật thà.

(Thư gửi Chính phủ Pháp, Nghị viện Pháp, nhân dân Pháp, các nước dân chủ trên thế giới, tháng 3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.138)

Trường đại học Phương Đông hiện nay đang dung nạp 62 dân tộc phương Đông. Con số này sẽ ngày càng tăng thêm tùy theo sự hoạt động và công tác tuyên truyền của Quốc tế mỗi ngày một mở rộng. Trường đại học này là một cái lò đào tạo những cán bộ tuyên truyền đầu tiên cho các nước phương Đông. Nó cũng phải là cơ sở trên đó sẽ được thiết lập một **LIÊN BANG CỘNG SẢN PHƯƠNG ĐÔNG**. Để cho công tác được dễ dàng, chúng ta đã lập nhóm Latinh, nhóm Ăngglô Xăcxông, v.v., vậy vì lẽ gì chúng ta lại không lập nhóm châu Á.

Vậy tôi đề nghị là trước ngày các sinh viên tốt nghiệp lên đường và trước cuộc Đại hội thế giới, một **TIỂU BAN PHƯƠNG ĐÔNG** sẽ được các đồng chí triệu tập để chuẩn bị việc thành lập **NHÓM CHÂU Á** đó.

Với lòng mong mỗi đồng chí sẽ tán thành khi xem xét đề nghị của tôi, tôi xin gửi đến đồng chí thân mến lời chào cộng sản thân ái.

(Thư gửi đồng chí Pétơrốp, thư đánh máy tiếng Pháp, bản chụp lưu tại Viện Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.1, tr.285)

Từ nay về sau, ta phải củng cố tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân ta và nhân dân các nước bạn, nhân dân Pháp, nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới, trước hết là với nhân dân châu Á.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ, ngày 7-10-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.70)

... từ trước tới nay, nhân dân Việt Nam bao giờ cũng sẵn sàng hợp tác thân mật với nhân dân Pháp. Và cũng như nhân dân Pháp, nhân dân Việt Nam quyết tâm chiến đấu đến cùng để giành độc lập và thống nhất thật sự cho Tổ quốc.

(Trả lời phỏng vấn báo France Soir, báo Cứu quốc, ngày 28-2-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.36)

Vậy thì biết nếu thợ thuyền An Nam biết tổ chức thì chắc Quốc tế đỏ sẽ hết lòng giúp cho mà làm cách mệnh. Nhưng muốn người ta giúp cho, thì trước mình phải tự giúp lấy mình đã.

(Đường cách mệnh, năm 1927, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.320)

Về chính sách ngoại giao, Chính phủ và nhân dân ta chủ trương hợp tác thân thiện với các nước trên nền tảng năm nguyên tắc chung sống hòa bình.

(Tình nghĩa anh em Việt - Ấn - Miến, báo Nhân Dân, từ ngày 26-2 đến 25-3-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.316)

Về lịch sử, địa dư, văn hoá, kinh tế, Việt Nam và Trung Hoa bao giờ cũng vẫn có quan hệ với nhau, như môi với răng. Nhưng nếu các nhà cầm quyền Trung Hoa đã bàn về vấn đề có can dự đến Việt Nam mà dân Việt Nam không được biết thì chúng tôi không chịu trách nhiệm. Tôi tin rằng theo chủ nghĩa của bác sĩ Tôn Dật Tiên và ý tưởng của Thống chế Tưởng Giới Thạch, không người Trung Hoa nào sẽ làm gì phạm tới chủ quyền và quyền lợi nước Việt Nam.

(Trả lời các nhà báo trong nước và nước ngoài, ngày 16-11-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.500)

Về nội chính, Chính phủ từ trước tới giờ vẫn chủ trương đoàn kết để xây dựng nước Việt Nam mới. Về ngoại giao, Chính phủ quyết đòi độc lập, quyết đòi thống nhất, nhưng quyết định ở trong khối Liên hiệp Pháp; đối với các hữu bang, từ trước đến giờ, vẫn theo một con đường thân thiện. Trước thế thì nay vẫn thế, không thay đổi.

(Trả lời phỏng vấn của các nhà báo Việt Nam, Pháp và Trung Hoa, ngày 22-10-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.464-465)

Về phía mình, chúng tôi cũng sẽ mang lại sự giúp đỡ quý giá nào đó đối với nước Pháp. Chúng tôi muốn sự hợp tác giữa hai dân tộc phải là tự nguyện, trung thực và hữu nghị. Chúng tôi muốn có những đồng nghiệp, những người bạn và thậm chí cả những cố vấn chứ không phải những người chủ bóc lột và đàn áp chúng tôi như trước đây.

(Thư gửi nhân dân Pháp, viết tháng 9-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.361)

Về quan hệ quốc tế, chúng tôi luôn luôn trung thành với chính sách hòa bình và hợp tác giữa các nước trên cơ sở năm nguyên tắc chung sống hòa bình.

(Bài nói tại Hội những người Ấn nghiên cứu các vấn đề quốc tế, ngày 7-2-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.271)

Vì cùng chung một mục đích cao cả, những người cộng sản khắp thế giới vừa đoàn kết chặt chẽ trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và tinh thần quốc tế vô sản, vừa có cảm tình khăng khít thương yêu nhau như anh em một nhà.

(Cách mạng Trung Quốc và cách mạng Việt Nam, báo Nhân Dân, ngày 1-7-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.149-150)

Vì nhân đạo, vì hòa bình, vì muốn giữ cảm tình với dân Pháp, Chính phủ ta đề nghị với Chính phủ Pháp,

căn cứ nguyện vọng thống nhất và độc lập của dân ta, tìm cách dàn xếp cuộc chiến tranh.

(Lời kêu gọi đồng bào và chiến sĩ cả nước sau cuộc hội kiến với Pôn Muýt, đại diện Cao ủy Pháp Bôlae, viết khoảng cuối tháng 5-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.150)

Việt Nam chỉ muốn hòa bình và độc lập, để cộng tác thân thiện với các dân tộc trên thế giới, trước là với dân tộc anh em Á Đông và dân tộc Pháp.

(Thư gửi các lãnh tụ và nhân dân các nước, ngày 13-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.30)

Việt Nam độc lập, chẳng những không làm hại đến lợi ích của Pháp, mà còn tăng cường vị trí và củng cố uy tín của Pháp ở châu Á.

(Diễn văn tại lễ kỉ niệm Quốc khánh đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (2-9-1946) tổ chức tại Pari, tài liệu tiếng Pháp, bản sao lưu tại Viện Hồ Chí Minh, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.328)

Việt Nam là bộ phận trong phe hòa bình và dân chủ thế giới chống bọn đế quốc gây chiến. Cuộc kháng chiến Việt Nam và cuộc đấu tranh bảo vệ hòa bình của nhân dân thế giới đều có ảnh hưởng lẫn nhau.

(Tình hình và nhiệm vụ - Báo cáo tại Hội nghị lần thứ ba của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa III, khoảng từ ngày 22 đến 28-4-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr. 384)

Việt Nam là một bộ phận trong đại gia đình châu Á. Tranh đấu cho tự do độc lập của Việt Nam tức là tranh đấu cho tự do, độc lập của đại gia đình châu Á. Trước kia, anh em đã đồng tình với chúng tôi. Từ đây mong anh em càng ủng hộ nữa. Với sự đồng tình và ủng hộ của anh em, cuộc kháng chiến cứu quốc của Việt Nam nhất định thắng lợi.

(Lời kêu gọi gửi nhân dân thế giới, ngày 20-6-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.181)

Việt Nam là một bộ phận trong đại gia đình châu Á. Vận mệnh Việt Nam rất mật thiết quan hệ với vận mệnh các dân tộc Á châu. Thực dân Pháp muốn đê bẹp Việt Nam, tức là muốn phá hoại đại gia đình Á châu của chúng ta.

(Thư gửi các lãnh tụ và nhân dân các nước, ngày 13-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.30-31)

Việt Nam là một bộ phận trong nền hòa bình chung toàn thế giới. Thực dân Pháp gây nên chiến tranh ở Việt Nam, tức là phá hoại thế giới hòa bình.

(Thư gửi các lãnh tụ và nhân dân các nước, ngày 13-1-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.31)

Việt Nam quyết lòng thật thà cộng tác với nhân dân Pháp như anh em, trên nền tảng độc lập, bình đẳng, quyết lòng tôn trọng lợi ích văn hoá và vật chất của nước Pháp ở đây.

Nhưng Việt Nam cũng quyết lòng không để cho ai chinh phục bằng âm mưu hoặc bằng vũ lực.

(*Trả lời đại biểu các báo Việt Nam về chính kiến của Lêông Blum, ngày 12-12-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.525*)

Việt Nam sẵn sàng cộng tác thân thiện với nhân dân Pháp. Những người Pháp tư bản hay công nhân, thương gia hay trí thức, nếu họ muốn thật thà cộng tác với Việt Nam thì sẽ được nhân dân Việt Nam hoan nghênh họ như anh em bầu bạn.

(*Trả lời phỏng vấn của báo Tribune, báo Cứu quốc, ngày 20-4-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.56*)

Việt Nam sẽ hợp tác với mọi nước vui lòng hợp tác thật thà và bình đẳng với Việt Nam.

(*Trả lời phỏng vấn của phóng viên báo Praxa Thipatay (Thái Lan), ngày 2-9-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.195*)

Việt Nam và nước Mỹ cách xa nhau nửa quả địa cầu. Nhân dân Mỹ và nhân dân Việt Nam không thù không oán. Nhân dân Việt Nam kính trọng các bạn là một dân tộc đầu tiên đã phát cờ chống chủ nghĩa thực dân (1775 - 1783) và chúng tôi mong muốn có quan hệ hữu nghị với các bạn. Nhân dân Việt Nam đang kiên quyết phấn đấu để thực hiện hòa bình thống nhất đất nước của mình như Hiệp định Giơnevơ đã quy định.

(*Thư gửi nhân dân Mỹ, tháng 12-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.307*)

Việt Nam và Trung Quốc là hai nước láng giềng, quan hệ mật thiết với nhau đã bao thế kỷ. Lẽ tất nhiên, quan hệ giữa cách mạng Trung Quốc và cách mạng Việt Nam cũng đặc biệt gắn bó. Ví dụ:

- Ảnh hưởng Cách mạng Tháng Mười Nga và lý luận Mác - Lênin, phần lớn kinh qua Trung Quốc mà truyền đến Việt Nam.

- Hội Việt Nam Thanh niên Cách mạng đồng chí (1925), Hội nghị để hợp nhất các nhóm cộng sản Việt Nam thành một đảng Mác - Lênin (1930), Đại hội lần thứ I của Đảng Cộng sản Đông Dương (1935) - đều tổ chức ở Trung Quốc và được các đồng chí Trung Quốc hết lòng giúp đỡ.

(*Cách mạng Trung Quốc và cách mạng Việt Nam, báo Nhân dân, ngày 1-7-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.148*)

Vô luận thế nào nhân dân ta vẫn chủ trương cộng tác thân thiện với nhân dân Pháp.

Nhưng nhân dân ta cũng trách nhân dân Pháp sao không ra sức ngăn trở bọn thực dân phản động Pháp đang phá hoại sự cộng tác thân thiện đó.

(*Trả lời các nhà báo, khoảng 19-12-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.369*)

Xét về nguyên tắc, tiến bộ chung phụ thuộc vào việc phát triển chủ nghĩa quốc tế; và văn minh chỉ có lợi khi các quan hệ quốc tế được mở rộng và tăng cường.

Mặt khác, là phi lý nếu nghĩ rằng hai dân tộc láng giềng như dân tộc An Nam và dân tộc Nhật Bản lại có thể cứ tồn tại biệt lập đối với nhau.

(Vấn đề dân bản xứ, báo *L'Humanité*, ngày 2-8-1919, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.1, tr.14)

VANG VỌNG LỜI NƯỚC NON

Những câu trích mang giá trị giáo dục và ý nghĩa nhân văn sâu sắc, được tuyển chọn trong bộ Hồ Chí Minh toàn tập xuất bản lần thứ ba

Tập 11: NGOẠI GIAO HÒA BÌNH VÀ
HỮU NGHỊ GIỮA CÁC DÂN TỘC

Chịu trách nhiệm xuất bản, nội dung

Giám đốc - Tổng Biên tập: TRẦN CHÍ ĐẠT

Biên tập: Đào Mai Phương - Phạm Thị Thiêm
Nguyễn Thị Lê - Nguyễn Thị Hào

Tổng hợp: Nguyễn Liên Hương

Trình bày sách: Nguyễn Tuấn Đạt

Sửa bản in: Mai Quốc Bảo

Thiết kế bìa: Trần Hồng Minh

Nguồn ảnh: Ảnh tư liệu

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

Website: www.nxbthongtintruyenthong.vn, book365.vn, ebook365.vn

Trụ sở chính: Tầng 6, Tòa nhà Cục Tần số vô tuyến điện - 115 Trần Duy Hưng, quận Cầu Giấy, TP. Hà Nội

Điện thoại Biên tập: 024.35772141/43 Fax: 024.35579858
E-mail: nxb.ttt@mic.gov.vn

Chi nhánh tại TP. Hồ Chí Minh: 211 đường Nguyễn Gia Trí, P.25, quận Bình Thạnh, TP. Hồ Chí Minh

Điện thoại: 028.35127750 Fax: 028.35127751
E-mail: cmsg.nxbttt@mic.gov.vn

Chi nhánh miền Trung - Tây Nguyên:

Địa chỉ: 42 Trần Quốc Toàn, quận Hải Châu, TP. Đà Nẵng
Điện thoại: 0236.3897467 Fax: 0236.3843359
E-mail: cnda.nxbttt@mic.gov.vn

Địa chỉ: 46 đường Y Jút, YBinh Alêô, TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk
ĐT: 0262.3808088 E-mail: cntn.nxbttt@mic.gov.vn